D119517 DC-Cam

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

Mapping Report 99
Kratie (10)

Searching for the truth !
DOCUMENTATION CENTER of CAMBODIA
DC-Cam • P.O. Box 1110 • Phnom Penh • Tel.: (855) 23-211875 • Fax.: (855) 23-210358
Mobile: (855) 11 817 917 • (855) 12-811-998 • E-mail: dccam@bigpond.com.kh
Internet home page: http://www.bigpond.com.kh/users/dccam.genocide

Documentation Center of Cambodia [DC-Cam]
MAPPING THE KILLING FIELDS OF CAMBODIA, 1997

SITE FORM

Date: 02-07-99 ID no: 100101 Team: ____
Latitude: N 12° 19' 2051" Longitude: E 106° 02' 4887"
File # R070201A Time 8:15 am Location: ____

Site Name: Prison of Region 21 [Kh]: គុកតំបន់21 khet: Kratie
srok: Chhloung khum: Kanhcho phum: Kanhcho

1. PRISON (circled)		2. Burial site		3. Memorial	
Interrogation Ctr.		Pit		Wat	
Previous Prison		Kiln		Stupa	
Purpose Built		Rice paddy		Brick/tile	
School		River/lake		Wooden	
Wat		Well		Other	
House	✓	Execution			
Other		Other			

ACCESSIBILITY DESCRIPTION IN MOST DETAIL AS POSSIBLE:
Prison of Region 21 is in Kanhcho village, Kanhcho sub-district about 12 Km from Chhloung district office along the lane running along the edge of the Mekong River.

WITNESS: Name Yin Chhin Age 66 Sex ♂ Address
phum Kanhcho khum Kanhcho srok Chhloung
khet Kratie Identity ____

Estmated number of victim 700-800 Pits ____ Other killed and buried shallow in the ground of the rubber plantation
[according to the witness ____ Report ____ Other ____]
Photos: ____ Roll Number: ____ Shots number ____
Documents: ____

Interview:
Recorded in tapes

Comments:

Documentation Center of Cambodia [DC-Cam]
MAPPING THE KILLING FIELDS OF CAMBODIA, 1997

SITE FORM

Date: 02-07-99 ID no: 100102 Team: ____
Latitude: N 12° 19' 17 89" Longitude: E 106° 03' 00 30"
File # R070201 B. Time 8:30 am Location: ____

Site Name: Prey Trasek [Kh]: ព្រៃត្រាសក khet: Kratie
srok: Chhloung khum: Kanhcho phum: Kancho

1. PRISON		2. Burial site (circled)		3. Memorial	
Interrogation Ctr.	____	Pit	✓	Wat	____
Previous Prison	____	Kiln	____	Stupa	____
Purpose Built	____	Rice paddy	✓	Brick/tile	____
School	____	River/lake	____	Wooden	____
Wat	____	Well	____	Other	____
House	____	Execution	✓		
Other	____	Other	____		

ACCESSIBILITY DESCRIPTION IN MOST DETAIL AS POSSIBLE:
Killing site in Trasek Forest about 380 m behind the Prison of Region 21.

WITNESS: Name Yin Chhin Age 66. Sex ♂ Address
phum Kanhcho khum Kanhcho srok Chhloung
khet Kratie Identity ____

Estmated number of victim 6 000 - 7 000 Pits ____ Other Killed and buried shallow in the ground of the rubber plantation
[according to the witness ____ Report ____ Other ____]
Photos: ____ Roll Number: ____ Shots number ____
Documents: ____

Interview:
Recorded in tapes

Comments: ____

Documentation Center of Cambodia [DC-Cam]
MAPPING THE KILLING FIELDS OF CAMBODIA, 1997

SITE FORM

Date : 30-6-99 ID no: 100501 Team :

Latitude : N 12° 06' 3262" Longitude : E 106° 25' 4836"

File # R063008C Time 3:30 pm Location:

Site Name : Chamka Kaosou Pha-Ak [Kh] : ចំការកៅស៊ូផ្អក khet : Kratie

srok : Snuol khum : Snuol phum : Pha-Ak

1. PRISON		2. Burial site		3. Memorial	
Interrogation Ctr.		Pit	✓	Wat	
Previous Prison		Kiln		Stupa	
Purpose Built		Rice paddy		Brick/tile	
School		River/lake		Wooden	
Wat		Well		Other	
House		Execution	✓		
Other		Other	✓		

ACCESSIBILITY DESCRIPTION IN MOST DETAIL AS POSSIBLE:

Killing site in Chamka Kaosou Pha-Ak (called Chamka Kaosou No 64) sized 1 Kilometer square. It is about 7 Km from the district office of Snuol along National Road # 7.

WITNESS Name Ty Nhih Age 46 Sex ♂ Address

phum Pha-Ak khum Snuol srok Snuol

khet Kratie Identity

Estmated number of victim 4000-5000 Pits Other Killed and buried shallow in the ground of the rubber plantation

[according to the witness Report Other]

Photos : Roll Number : Shots number

Documents:

Interview Recorded in tapes

Comments: The security office is also in Chamka Kaosou Pha-Ak which is in Pha-Ak village, Snuol sub-district Snuol district, Kratie province.

របាយការណ៍ស្តីពីការចុះស្រាវជ្រាវឯកសារ ទាក់ទងអំពើឧក្រិដ្ឋកម្មរបស់បន ប៉ុលពត នៅក្នុងស្រុកស្នួល និង ស្រុកឆ្លូង ខេត្តក្រចេះ ឆ្នាំ ១៩៩៩

ដោយ ឆេង វ៉េង និង ស៊ិន ឃិន

ព្រឹកថ្ងៃទី ២៩ មិថុនា ឆ្នាំ ១៩៩៩ មានក្រុមផែនទីមួយក្រុម ដែលមានសមាសភាព ៤រូប លោក **ស៊ិន ឃិន** ជាអ្នកទំនាក់ទំនងជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងសម្ភាសន៍សាក្សីថតរូប លោក **អ៊ុច សំអឿន** ជាអ្នកបច្ចេកទេសប្រើម៉ាស៊ីន GPS លោក **ឆេង វ៉េង** ជាអ្នកធ្វើរបាយការណ៍ និងលោក **ឃួយ វិសាលមុនី** ជាអ្នកគូរប្លង់ទីតាំងគុកសន្តិសុខ និងទីតាំងរណ្តៅប្រល័យពូជសាសន៍ ។

ក្រុមផែនទីយើងបានចេញដំណើរពីភ្នំពេញ ទៅកាន់ខេត្តត្រចេះនៅម៉ោង ៧ និងទៅដល់ខេត្តត្រចេះ នៅម៉ោង ១២ និង ៤៥នាទី ដោយជិះទូកលឿនរបស់ក្រុមហ៊ុនរ៉ូយ៉ាល់ ។

នៅវេលាម៉ោង ២ និង ៣០នាទី ក្រុមយើងបានទៅកាន់ទីស្នាក់ការសាលាខេត្តក្រចេះ និងបានជួប ជាមួយលោកស្រី **ត្រឹង ថាវី** នាយខុទ្ទកាល័យខេត្ត ដើម្បីទំនាក់ទំនងសុំការអនុញ្ញាតពីអជ្ញាធរខេត្តចុះ ធ្វើការស្រាវជ្រាវក្នុងស្រុកចំនួន ២ គឺស្រុកស្នួល និងស្រុកឆ្លូង ។ បន្ទាប់មកទៀតក្រុមយើងបានជួបលោក **ស៊ឹម ស៊ុនដា** ជាអភិបាលរងទី ១ ខេត្ត នៅម៉ោង ៣រសៀល ហើយបានជំរាបលោកនូវគោលបំណង របស់ក្រុមយើងដែលមកកាន់ខេត្តក្រចេះនេះ ដើម្បីចុះធ្វើការស្រាវជ្រាវស្វែងរកភស្តុតាងទីតាំងប្រល័យ ពូជសាសន៍ក្នុងស្រុកស្នួល និងស្រុកឆ្លូង ។ ទាក់ទងទៅនឹងស្ថានភាពរបស់ស្រុកទាំងពីរនេះ លោកអភិបាលរង ទី១ បានមានប្រសាសន៍ថា : បច្ចុប្បន្ននេះ ការធ្វើដំណើរទៅកាន់ស្រុកឆ្លូងមិនមានបញ្ហាទេ ព្រោះមានទូក លឿនចេញចូលទៅមកហូរហែរ ហើយបើធ្វើដំណើរពីខេត្តទៅប្រើពេលប្រហែលមួយម៉ោងដល់ហើយ ។ ចំណែកស្រុកស្នួល មានផ្លូវពីរខ្សែ : ទី១ ផ្លូវជាតិលេខ ៧ មានចំងាយ ៨៣គីឡូម៉ែត្រ ស្ថានភាពផ្លូវរលាក់ ខ្លាំង និងប្រើពេលដល់ទៅជាងបួនម៉ោងទើបដល់ ។ ផ្លូវទី ២ ជិះទូកលឿនទៅស្រុកឆ្លូង និងបន្តដំណើរដោយ ជិះរថយន្តឈ្នួលតាមផ្លូវសាំលិញ រយៈពេល ២ម៉ោង ។ សូមបញ្ជាក់ថា ផ្លូវសាំលិញនេះ កសាងដោយ

ក្រុមហ៊ុនមួយរបស់ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី មានចំងាយ ១០៤ គីឡូម៉ែត្រ ជាផ្លូវគ្រួសក្រហម កន្លងមកផ្លូវនេះធ្លាប់មានចោរប្លន់ប្រដាប់អាវុធ និងក្រុមចាប់ជំរិតយកប្រាក់ ។ ចំណែកផ្លូវជាតិលេខ ៧ ក៏មានក្រុមជនប្រភេទនេះដែរ ហើយកើតឡើងញឹកញាប់ជាងផ្លូវសាំលិញ ។ ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនោះ ក្រុមយើងបានសំនូមពរដល់ខេត្តសុំមន្ត្រីខេត្តម្នាក់ រួមដំណើរជាមួយក្រុមយើងក្នុងការស្វែងរកទីតាំងប្រល័យពូជសាសន៍ ក្នុងស្រុកទាំងពីរ ។ លោកអភិបាលរងទី១ ក៏បានយល់ព្រមអោយលោក **អ៊ុច ស៊ុនឡាយ** ជាប្រធានមន្ទីរសារពត៌មានខេត្តតាមសំណូមពររបស់ក្រុមយើង ។ នៅវេលាម៉ោង ៤ ក្រុមរបស់យើងក៏បានវិលត្រឡប់មកកាន់ផ្ទះសំណាក់វិញត្រៀមលក្ខណៈសំរាប់ថ្ងៃស្អែក ។

ស្រុកស្នួល ថ្ងៃទី ៣០-០៦-១៩៩៩

ក្រុមផែនទីយើងបានធ្វើដំណើរតាមផ្លូវទឹកមកស្រុកឆ្លូងដោយជិះទូកល្បឿន និងបន្តដំណើរទៅស្រុកស្នួល នៅម៉ោង ៨គត់ ដោយជិះរថយន្តឈ្នួលតាមផ្លូវសាំលិញ មានចំងាយ ១០៤ គីឡូម៉ែត្រ ដោយឆ្លងកាត់ស្រុកជំបែ និងស្រុកមេមត់ ខេត្តកំពង់ចាម ។ ម៉ោង ១០ និង ១៥នាទី ក្រុមយើងបានជួបលោកអភិបាលស្រុកឈ្មោះ **ចោខ បូផាវិទ្ធិ** នៅទីស្នាក់ការសាលាស្រុក ដោយបានធ្វើការទាក់ទងអំពីរឿងទីតាំងប្រល័យពូជសាសន៍ទៀតផង ។ លោកអភិបាលស្រុកបានមានប្រសាសន៍ថា : ស្រុកស្នួល គឺជាស្រុកមួយរបស់ខេត្តក្រចេះដែលមានទីតាំងខាងត្បូង និងខាងលិច ជាប់ខេត្តកំពង់ចាម និងខេត្តវិញភឿក (ខេត្តនៃប្រទេសវៀតណាម) ខាងជើងជាប់ស្រុកឆ្លូង និងស្រុកក្រចេះ ខាងកើតជាប់ខេត្តមណ្ឌលគិរី ។ ស្រុកស្នួល រួមមាន ៥ឃុំ ចែកចេញជា ៣៦ភូមិ ដោយគិតទាំងភូមិអាជីវកម្មចំការកៅស៊ូផង ។ ប្រជាពលរដ្ឋមាន ៦,៧៦៩គ្រួសារ ស្មើនឹង ៣៤,៨៣៦នាក់ មានស្រីចំនួន ១៧,៥៦២នាក់ និងមន្ត្រីរាជការចំនួន ៣៦៥នាក់ ។ ស្រុកស្នួលមានផ្ទៃដីសរុប ២,៨៨០,៨៨០ ហិកតា ចែកចេញជាផ្ទៃដីបង្កបង្កើនផល ៤,៤៤៨ ហិកតា ផ្ទៃដី ចំការកៅស៊ូ ៥២០០ ហិកតា ផ្ទៃដីសង់លំនៅដ្ឋាន ៧.៥០០ហិកតា ផ្ទៃដីចំការ ៦៩៤ហិកតា ផ្ទៃដីព្រៃ ១៧១.៨៥៥ ហិកតា និងផ្ទៃដីទំនេរ ៩៣,១០០ ហិកតា ។

ពាក់ពន្ធ័រឿងសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់របស់ស្រុក លោកអភិបាលបានបញ្ជាក់ថា មុនបោះឆ្នោត ស្រុកមានបញ្ហាអសន្តិសុខខ្លះៗ ក្រោយថ្ងៃបោះឆ្នោតឆ្នាំ១៩៩៨ បញ្ហាសន្តិសុខបានធូស្រាលជាបណ្តើរៗ និងបច្ចុប្បន្នមានចោរពីរបីក្រុមបានចល័តចូលមកក្នុងស្រុក ។ ស្រុកបានចាត់វិធានការណ៍បង្រ្កាប ដោយចាប់បាន ២០ ទៅ ៣០នាក់ យកមកអប់រំ ហើយបានដោះលែងទៅវិញ ។ ពេលថ្មីៗនេះក្នុងខែ មិថុនា ១៩៩៩ ក្រុមចោរប្លន់

សេសសល់ ដែលស្រុកមិនទាន់កំទេចអស់ បានចល័តមកផ្លូវជាតិលេខ១៣ តែដោយពួកវាជួបនឹងកងជីវពល ពួកវាក៏គេច ខ្លួនទៅវិញទៅ ។ ក្រុមចោរប្លន់នេះ ជាក្រុមខ្មែរក្រហមផ្តាច់ខ្លួន ពួកវាមិនព្រមចូលមករួមរស់ជាមួយយើងទេ ដោយរស់នៅក្នុងព្រៃ ហើយធ្វើចោរប្លន់តែម្តង ជាក់ស្តែងក្នុងពេលថ្មីៗនេះ ពួកវាបានសំលាប់អ្នកធ្វើដំណើរម្នាក់ដែលជាអតីតក្រុមខ្មែរក្រហមផ្តាច់ខ្លួន និងសំលាប់កងជីវពលស្រុកម្នាក់ ។ បច្ចុប្បន្នខេត្តបាននឹងកំពុងបើកយុទ្ធនាការធំមួយបោសសំអាតក្រុមចោរប្លន់ទាំងនេះ ដែលវាតែងតែធ្វើសកម្មភាពឆក់ប្លន់ទ្រព្យសម្បត្តិ របស់ប្រជាពលរដ្ឋតាមបណ្តោយផ្លូវជាតិលេខ ៧ ។

ទាក់ទងរឿងទីតាំងប្រល័យពូជសាសន៍ លោកអភិបាលស្រុក **ឆោម បុផារិទ្ធិ** បានមានប្រសាន៍ថា នៅក្នុងស្រុកស្នួលមានការដ្ឋាន និងទីតាំងសំលាប់ពីរបីកន្លែង គឺគុកសន្តិសុខព្រៃឆ្លូង មានទីតាំងនៅឃុំឃ្សឹម ស្រុកស្នួល ខេត្តក្រចេះ ។ គុកសន្តិសុខនេះមានចំងាយ ២០គីឡូម៉ែត្រ ពីទីស្នាក់ការសាលាស្រុក ខាងជើងតាមបណ្តោយផ្លូវជាតិលេខ ៧ ។ ទីតាំងមួយទៀតនៅភូមិរលាក ឃុំស្រែចា ស្រុកស្នួល អ្នកទោសភាគច្រើនជាយុវជនកំលាំងស្រួច ពួកវាយកមកលត់ដំ និងធ្វើទារុណកម្មយ៉ាងខ្លាំង ឯការសំលាប់ គឺពួកវាយកអ្នកទោសចេញទៅបាត់ៗតែម្តង ។ ការសំលាប់ដាក់ជារណ្តៅធំៗ មិនមានភស្តុតាងអ្វីច្បាស់លាស់ទេ ។ ២ធ្នូ ក៏ជាឃុំមួយនៅក្នុងស្រុកស្នួលដែរកាលពីរបបខ្មែរក្រហម បងប្អូនជនជាតិភាគតិចត្រូវពួកវាធ្វើបាបយ៉ាងខ្លាំង ធ្វើបាបរហូតបងប្អូនខ្លះទ្រាំលែងបានក៏នាំគ្នារត់ទៅរស់នៅប្រទេសវៀតណាម ពេលនៅយូរៗទៅ មានខ្លះត្រូវបានគេអោយធ្វើជាមេឃុំ ដើម្បីគ្រប់គ្រងពួកគាត់ទៀតផង ។ ក្រោយពីបានពិភាក្សាផ្លាស់ប្តូរយោបល់ជាមួយលោកអភិបាលស្រុកអំពីទីតាំងដែលត្រូវចុះទៅស្រាវជ្រាវ និងមធ្យោបាយធ្វើដំណើរ ព្រមទាំងសន្តិសុខ សុវត្ថិភាពរបស់ក្រុមយើងរួចមក ក្រុមរបស់យើងក៏បានវិលត្រឡប់ទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់សំរាក ដើម្បីត្រៀមលក្ខណៈចុះទៅទីតាំងផ្ទាល់នៅពេលល្ងាចនេះ ។

ទីតាំងចំការកៅស៊ូផ្អាក ឬចំការកៅស៊ូលេខ ៦៤

វេលាម៉ោង២ល្ងាច ថ្ងៃខែឆ្នាំដដែល ក្រុមផែនទីយើងបានជិះរថយន្តទៅទីតាំងនៅភូមិកាត់ដៃ ឃុំស្នួល ស្រុកស្នួល ខេត្តក្រចេះ តាមផ្លូវជាតិលេខ ៧ ទៅទិសខាងជើងចំងាយជាង ៤គីឡូម៉ែត្រ ពីទីស្នាក់ការសាលាស្រុកបច្ចុប្បន្ន ។ ក្រុមយើងបានជួបសម្ភាសន៍ជាមួយសាក្សី ២នាក់ ដែលធ្លាប់បានដឹង និងឃើញផ្ទាល់ភ្នែក ។ សេចក្តីរាយការណ៍របស់អ្នកទាំងពីរមានដូចខាងក្រោមនេះ :

សាក្សីទី ១

ឈ្មោះ **ហេង បេ** អាយុ ៦៣ឆ្នាំ មានស្រុកកំណើតនៅភូមិកាត់ដៃ ឃុំស្នួល ស្រុកស្នួល ខេត្តក្រចេះ ។ សព្វថ្ងៃនៅភូមិដដែល ប្រកបរបរធ្វើស្រែចំការ និងធ្វើជាមេឃុំស្នួល ។ កាលពីឆ្នាំ ១៩៧៩ លោកអ៊ុំធ្វើជីវពល និងឆ្នាំ ១៩៨៨ បានធ្វើជាមេឃុំរហូតដល់សព្វថ្ងៃ ។ លោក **ហេង បេ** បានបន្តថា កាលពីជំនាន់ប៉ុលពត គាត់ត្រូវពួកវាចាត់តាំងអោយធ្វើជាមេក្រុមផ្នែកផលិត ។ គាត់មិនដែលទទួលទណ្ឌកម្មអ្វីពីពួកខ្មែរក្រហមទេ ព្រោះគាត់ជាមនុស្សសកម្មនិងការងារខ្លាំងណាស់ ។ លោកមេឃុំបានបន្តថា ទីតាំងគុកសន្តិសុខ គឺនៅព្រែកកូនង៉ែ ដោយយកអ្នកទោសមកលត់ដំធ្វើពលកម្មនៅទីនេះ ឯទីតាំងសំលាប់អត់ដឹងនៅឯណាទេ អ្នកទោសចេះតែបាត់ខ្លួនរហូតដោយអត់ដឹងពីមូលហេតុ ។ គាត់បន្តថា ថ្ងៃមួយគាត់បានឃើញអ្នកទោស ហើមជើងប៉ុន១ស្នប់ ពួកវានៅតែប្រើអោយធ្វើការទៀត ។ អ្នកទោសដែលជាប់នៅគុកសន្តិសុខព្រែកកូនង៉ែ ត្រូវពួកវាធ្វើទារុណកម្មជាទំងន់ ហើយយកទៅសំលាប់ចោលនៅទីតាំងចំការកៅស៊ូផ្អាក ឬចំការកៅស៊ូលេខ ៦៤ ។ ទីតាំងនេះមិនសំលាប់ដាក់ក្នុងរណ្តៅធំៗ ជ្រៅៗ ទេ គឺសំលាប់ម្តង ពីរ -បី ឬបួននាក់ ដាក់រណ្តៅ តូចៗ រាយប៉ាយ ។

សាក្សីបានបន្តថា ទីតាំងសំលាប់នេះគាត់មិនបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែកទេ ឮគេនិយាយប៉ុណ្ណោះ ។ មានជនរងគ្រោះពីរនាក់ដែលធ្លាប់ជាប់គុកសន្តិសុខព្រែកកូនង៉ែ ហើយសព្វថ្ងៃនេះនៅមានជីវិតរស់នៅឡើយ គឺឈ្មោះ **ជឹង ថ្លាង** សព្វថ្ងៃរស់នៅភូមិត្រពាំងលាក់ ឃុំស្នួល ស្រុកស្នួល ខេត្តក្រចេះ និងជនរងគ្រោះម្នាក់ទៀតឈ្មោះ **ជឹង កែវ** សព្វថ្ងៃរស់នៅភូមិវត្តស្នួល ឃុំស្នួល ស្រុកស្នួល ឯអ្នកផ្សេងទៀតដែលរួចពីគុកសព្វថ្ងៃនេះបានស្លាប់អស់ហើយ ។ សាក្សី **ហេង បេ** បានបន្ថែមថា ទីតាំងគុកសន្តិសុខមួយទៀតនៅភូមិក្បាលស្នួល ឃុំស្នួល ស្រុកស្នួល ខេត្តក្រចេះ ។ ទីតាំងគុកសន្តិសុខមួយកន្លែងនេះ សាក្សី **ហេង បេ** មិនបានធ្វើការអធិប្បាយទេ ព្រោះគាត់ភ្លាប់មិនបាន ។ ក្រុមយើងបានបញ្ចប់សម្ភាសន៍ជាមួយសាក្សី **ហេង បេ** ត្រឹមណេះ ហើយក៏បានធ្វើសម្ភាសន៍ជាមួយសាក្សីឃើញផ្ទាល់ភ្នែកម្នាក់ទៀត ។

សាក្សីទី ២

ឈ្មោះ **ទី ញិះ** អាយុ ៤៦ឆ្នាំ សព្វថ្ងៃរស់នៅភូមិកាត់ដៃ ឃុំស្នួល ស្រុកស្នួល ខេត្តក្រចេះ មានមុខរបរធ្វើស្រែចំការ និងធ្វើមេភូមិ ។ កាលពីជំនាន់ប៉ុលពត គាត់ធ្វើជាគ្រូបង្រៀន ហើយបង្រៀនកុមារចំនួន ៤៨ នាក់ ។ សាក្សីបន្តថា ពេលមួយនោះ គាត់បានទៅចាំស្រូវទុំនៅវាលឃ្វីង ហើយបានឡើងទៅចុងឃ្វីង ក៏បានឃើញពួកខ្មែរក្រហមយកអ្នកទោសទៅចងព្យួរ ។ ដីនៅទីនោះឥតមានដុះស្មៅទេ ព្រោះឈាមហូរដក់ ធ្វើ

អោយស្មៅងាប់អស់ ។ ទីនេះជាកន្លែងវៃសួរចំលើយ និងសំលាប់ និងមានឈើឆ្កាងទៀត ។ គាត់បន្តថា ពេលឡើងចុងឃ្លឹង គាត់មើលឃើញពួកវាវៃមនុស្សដូចវៃគោក្របីអញ្ចឹង ឮសូរសំលេងអ្នកទោសស្រែក អ៊ូយ អ៊ូយ ពួកវាសំលាប់អ្នកទោសឥតទៀងពេលទេ ជួនសំលាប់ពេលយប់ ជួនសំលាប់ពេលថ្ងៃ ទៅតាមកម្មវិធី របស់វា ។ អ្នកទោសត្រូវពួកវាយកទៅលត់ដំនៅក្បាលស្ពួល ពេលវៃសួរចំលើយនៅព្រៃកកូនង៉ែ និងពេល សំលាប់ពួកវា បណ្តើរយកទៅព្រៃចំការកៅស៊ូផ្អាក ។ ពេលទៅដល់ ពួកវាអោយអ្នកទោសជីករណ្តៅ ដល់ ពេលជីករួច ពួកវាបញ្ជាអោយអ្នកទោសអង្គុយនៅមាត់រណ្តៅ ហើយអោយអ្នកទោសសូត្រធម៌ ដោយពួក វាប្រាប់ថា នែ៎ ! អែ្ហងត្រូវងាប់ហើយ រួចវាវៃអ្នកទោសទំលាក់រណ្តៅនឹងត្បូងចប កាប់និងកាំបិត ហើយគ្នា វាយកចបកាយដីលុបវិញស្មើផេង អត់ឃើញជារណ្តៅសាកសពទេ ។ មានពេលខ្លះពួកវាវៃអ្នកទោសដាក់ក្នុង រណ្តៅដែលបារាំងបានជីកទុកដាក់ស្លឹកកៅស៊ូដើម្បីធ្វើជី ហើយលុបរណ្តៅនោះស្មើផេងវិញភ្លាម ។ ក្នុងរណ្តៅ មួយ ជួនកាលដាក់សព ២ - ៣ ឬក៏ ៤នាក់ មិនកំណត់ ហើយរណ្តៅឃ្លាតពីគ្នាពី ១០ ទៅ ២០ ម៉ែត្រ រាយប៉ាយពាសពេញព្រៃមួយគីឡូម៉ែត្របួនជ្រុង ។

សាក្សី **ឆី ញ៉ិះ** បន្តថា មានថ្ងៃមួយប្រធានសហករណ៍បានប្រើអោយទៅកាប់ដើមទន្ទ្រានខែត្រ យកមកធ្វើជី ដោយយកកុមារទៅជាមួយ ។ ពេលនោះគាត់បានឃើញពួកសន្តិសុខបណ្តើរអ្នកទោសបីនាក់ ដោយ អោយអ្នកទោសលីចបនិងកាំបិត ឯកងសន្តិសុខដើរពីក្រោយលីកាំភ្លើងគុយបានៅលើស្មា ។ ដោយចង់ ឃើញ ចង់ដឹងពីសកម្មភាពវៃសំលាប់ផ្ទាល់ភ្នែក គាត់បានបញ្ជាអោយកុមារៗនៅអោយស្ងៀម ចំណែកគាត់ បានវែកព្រៃដើមតូចៗលបមើល ពេលនោះគាត់ឃើញពួកវាវៃអ្នកទោសទាំងបីនាក់ ដោយប្រើត្បូងចបវៃ ហើយកាប់សាកសពទំលាក់រណ្តៅតែម្តង ។ គុកសន្តិសុខនេះបានប្រមូលផ្តុំអ្នកទោស ដូចជាកូនអ្នករដ្ឋការ ខ្លះយកមកពី ភ្នំពេញ ខ្លះយកមកពីក្រចេះ និងខ្លះទៀតយកមកពីកំពង់ចាម ។ យកគ្នាមកដាក់នៅទីនេះ ហើយបង្ខំអោយធ្វើការជាទំងន់ ប្រើយូរៗទៅធ្លាក់ខ្លួនស្គមគ្មានកំលាំង ធ្វើការអោយពួកវាលែងកើត បាយទឹក ក៏មិនអោយហូប ពេលឃ្លានទៅលួចបាយជ្រូកហូប ពេលចាប់បានយកទៅធ្វើទណ្ឌកម្មដោយជីកកប់ត្រឹមក ទាំងរស់ មានពួកម៉ាកគាត់ម្នាក់ឈ្មោះ **អៀង មាស** ត្រូវវាចាប់យកទៅកប់ត្រឹមកធ្វើភ្នែកភ្លិះៗ គ្មាននរណា ហ៊ានទៅជួយទេ ព្រោះខ្លាចពួកវាមកទាន់ចាប់យកទៅធ្វើទារុណកម្មទៀត ។ ក្រុមយើងបានបញ្ចប់សម្ភាសន៍ ជាមួយសាក្សីត្រឹមនេះ និង បានចាកចេញពីទីស្នាក់ការឃុំមកទិសខាងត្បូងតាមបណ្តោយ ផ្លូវជាតិលេខ៧ ប្រហែលមួយគីឡូម៉ែត្រ បត់ឆ្វេងដៃ ចូលតាមផ្លូវដីក្រហម ទៅក្នុងចំការកៅស៊ូផ្អាក ប្រហែល ៥០ម៉ែត្រ សូម មើលគំនូសប្លង់ដែលគូរដោយលោក **ឃួយ វិសាលមុនី** នៅទំព័រខាងក្រោយ" ។

ទីតាំងប្រល័យពូជសាសន៍ ដែលក្រុមយើងបានទៅដល់នេះមានឈ្មោះថា **ចំការកៅស៊ូផ្អាក** ឬ **ចំការកៅស៊ូលេខ ៦៤** ក្រុមយើងបានពិនិត្យទីតាំងរណ្តៅសាកសពដែលសាក្សីចង្អុលបង្ហាញ ស្ថិតនៅក្នុងព្រៃចំការកៅស៊ូ មានកូនឈើតូចៗត្រឹមចង្កេះដុះពាសពេញ។ ទីតាំងនេះមានទំហំមួយគីឡូម៉ែត្របួនជ្រុង។ រណ្តៅនីមួយៗមានដាក់សាកសពចំនួនពី ២-៣ ទៅ ៤នាក់ និងមានចំនួនសរុបពី ៤ ០០០ ទៅ ៥ ០០០ នាក់។ សាក្សីបានបញ្ជាក់ទៀតថា បច្ចុប្បន្ននៅលើផ្ទៃដីនេះ មានគ្រាប់មីនខ្លះមិនទាន់យកចេញ ។ ទោះបីជាស្ថានភាពទីតាំងមិនអំណោយផលក៏ដោយ ក្រុមយើងបានថតយករូបភាពសាក្សី ទីតាំងសំលាប់ និងប្រើម៉ាស៊ីន GPS ។ សាក្សីបានបន្ថែមថា គ្រូៗចំនួន ៧នាក់ ដែលបានដឹងរឿងនេះគឺឈ្មោះ **ហុល**, សាក្សី **ឌីញុិះ**, ប្អូនថ្លៃសាក្សីឈ្មោះ **រ៉ា**, **សុឃី**, **មុច្ឆ** ជាស្ត្រីភេទ និងពីរនាក់ទៀតមិនចាំឈ្មោះ សព្វថ្ងៃទាំងអស់គ្នារនៅរស់នៅឡើយ។ ចំណែកមេគុក សន្តិសុខឈ្មោះ **ឡូន សំអាត** ហៅ **ជែក** បានសំលាប់មនុស្សយ៉ាងឃោរឃៅណាស់. **សុធា** នៅកំពង់ចាមសព្វថ្ងៃស្លាប់ហើយ បន្ទាប់មកឈ្មោះ **ណែត** និង **នាង** ។ ចុងបញ្ចប់សាក្សី **ឌីញុិះ** បានបញ្ជាក់ច្បាស់ថា បើសិនជារដ្ឋាភិបាល ឬតុលាការត្រូវ ការរូបគាត់ធ្វើជាសាក្សី គាត់សុខចិត្តដោយឥតមានលក្ខខ័ណ្ឌឡើយ ។ ក្រោយពីប្រើម៉ាស៊ីន GPS ថតរូប និង សម្ភាសន៍រួចស្រេច ក្រុមយើងបានធ្វើដំណើរទៅកាន់ឃុំ ២ធ្នូ បន្តទៀត នៅវេលាម៉ោង ៤ រសៀល មានចំងាយប្រហែល ៤ គីឡូម៉ែត្រ ពីទីស្នាក់ការសាលាស្រុក ទៅទិសខាងកើត ។ ពេលក្រុមយើងទៅដល់ឃុំ ២ធ្នូ ក៏បានធ្វើសម្ភាសន៍ជាមួយលោកមេឃុំមានដូចខាងក្រោម :

ឈ្មោះ **ម៉ឺង ទិន** អាយុ ៤៥ឆ្នាំ សព្វថ្ងៃធ្វើមេឃុំ២ធ្នូ ។ លោកមេឃុំបានញ្ជាក់ថា ឃុំ២ធ្នូ គ្មានទីតាំងគុកសន្តិសុខ និងទីតាំងប្រល័យពូជសាសន៍ទេ មានតែការដ្ឋានមួយគត់សំរាប់យកពួកកងចល័តមកលត់ដំអោយធ្វើស្រែ ។ ការដ្ឋាននេះមិនសំលាប់មនុស្សទេ បើមាននរណាធ្វើខុសឆ្គង គឺពួកវាយកទៅដាក់គុកសន្តិសុខ នៅព្រែកកូនង៉ែ ដើម្បីរីសួរចំលើយ និងយកទៅសំលាប់នៅទីតាំងចំការកៅស៊ូផ្អាក ដូចដែលសាក្សី **ឌីញុិះ** បានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ខាងដើម ។ ឯអ្នកដែលរៀបការហើយថ្មីៗ ពួកវាអោយទៅនៅជាមួយក្រុមជួរមុខ ។ ដោយឃុំ២ធ្នូគ្មានទីតាំងគុកសន្តិសុខ ក្រុមយើងក៏បានត្រឡប់មកផ្ទះសំណាក់វិញនៅម៉ោង ៤និង ២០នាទី សំរាកត្រៀមចុះធ្វើការនៅថ្ងៃស្អែក ។

ឃុំឃ្សឹម ថ្ងៃទី ០១ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៩

នៅថ្ងៃទី ០១-០៧-៩៩ ក្រុមផែនទីយើងបានចេញដំណើរនៅម៉ោង ៧ តាមផ្លូវជាតិលេខ ៧ ឆ្ពោះទៅ ឃុំឃ្សឹម ដោយជិះរថយន្តចំងាយ ១២គីឡូម៉ែត្រ ទិសដៅទៅខាងជើងពីទីស្នាក់ការសាលាស្រុកស្នួល ។ ក្រុម យើងបានទៅដល់ផ្ទះលោកមេឃុំនៅម៉ោង ៧និង១៥នាទី ហើយបានជួបលោកមេឃុំឃ្សឹមឈ្មោះ **សាន ផន** អាយុ ៦៣ឆ្នាំ, លោកជំទប់លេខ ២ឈ្មោះ **លី ធីម** អាយុ ៥៧ឆ្នាំ, លោកស្មៀនឃុំឈ្មោះ **ម្លូង ខេន** អាយុ ៤២ឆ្នាំ និងលោក **ឌីម ឃីម** អាយុ ៣៧ឆ្នាំ ជាអនុប្រធានកងជីវពលឃុំឃ្សឹម ។ លោក **សាន ផន** មេឃុំឃ្សឹម បានអោយដឹងថា កាលពីជំនាន់ប៉ុលពត គាត់ជាក្រុមនេសាទត្រីនៅ ភូមិឃ្សឹមក្រៅ ឃុំឃ្សឹម ស្រុកស្នួល ខេត្តក្រចេះ ។ លោកមេឃុំបានអោយដឹងទៀតថា ត្រពាំងឈូកគឺជាទីតាំងគុកសន្តិសុខ ស្ថិតនៅភូមិត្រពាំងជ័យ អតីតភូមិជីង ឃុំឃ្សឹម ទីតាំងនេះមានចំងាយ ១២គីឡូម៉ែត្រ ពីទីស្នាក់ការឃុំ បច្ចុប្បន្ន តាមបណ្តោយផ្លូវជាតិលេខ៧ ទៅខាងជើង និងចុះពីផ្លូវជាតិ ១២គីឡូម៉ែត្រ ទៀត ដោយបត់ស្តាំដៃ។ ទីតាំងនេះសំរាប់ ប្រមូលផ្តុំ និងឃុំឃាំងអ្នកទោស ឯទីតាំងសំលាប់ឈ្មោះ **ត្រពាំងគយ** ស្ថិតនៅភូមិទោល ឃុំឃ្សឹម ស្រុកស្នួល ខេត្តក្រចេះ មានចំងាយ ១០គីឡូម៉ែត្រ ពីទីស្នាក់ការឃុំ និងចុះពីផ្លូវជាតិ ៥គីឡូម៉ែត្រ ទៀត ។ ឥឡូវទីតាំងសំលាប់នេះ ព្រៃដុះជិតគ្មានផ្លូវធ្វើដំណើរទៅទេ ជាពិសេសនៅរដូវវស្សា បើរដូវប្រាំង អាចទៅទីនោះបានតែតាមផ្លូវមិនធានាសន្តិសុខទេ ។ ទីតាំងនេះពួកវាមិនសំលាប់អ្នកទោសដោយផ្ទាល់ទេ គឺសំលាប់ដោយប្រយោលដោយបង្អត់បាយ ។ អ្នកទោសត្រូវបានជំលៀសមកពីបូពា៌ ជាប្រជាជនថ្មីយកមក លត់ដំនៅទីនេះ ដោយគ្មាន ការទទួលខុសត្រូវពីពួកវាឡើយ ។ ជនរងគ្រោះមានចំនួន ២០០នាក់ មានក្មេង និងចាស់ ។ អ្នកទាំងនោះត្រូវ ពួកវាចោទថាជាខ្មាំង ជាយួន ។ មេឃុំ **សាន ផន** បានរាយការណ៍ថា រហូតមកដល់ពេលនេះ គឺគ្មាននរណា ហ៊ានទៅទីនោះទេ ចំពោះរណ្តៅរាក់ ឬជ្រៅ តូចឬធំ ក៏គ្មាននរណាដឹងដែរ ។ កាលណោះពួកវាបែងចែកប្រជាជនដាច់ដោយឡែក ដោយមិនអោយទាក់ទងគ្នាទេ ។ បើយើងទាក់ទងគ្នា ពួកវាចោទថាជាយួន ឬចោទថាចូលដៃជើងជាមួយយួន ព្រោះពួកវាចាត់ទុកអ្នកបូពា៌ជាយួនទាំងអស់។ ចំណែកទួលសំរង ជាទីតាំងសន្តិសុខឃុំ ទទួលអ្នកទោសស្រាលមកអប់រំលត់ដំអោយធ្វើស្រែចំការ កាប់គាស់រានដីព្រៃ និងតំរូវអោយចែកជាក្រុម ហើយក្រុមមួយៗមានមនុស្ស ៣នាក់ រានដីព្រៃមួយហិកតាអោយ ហើយរយៈពេលមួយសប្តាហ៍ និងអោយអ្នក ទោសងូតទឹក ៣ថ្ងៃម្តង ។ ក្នុងចំណោមអ្នកទោស ២០០នាក់ បានរួចមានជីវិតចំនួន ៣នាក់គត់ ដោយសាររណសិរ្សសាមគ្គីសង្គ្រោះជាតិកម្ពុជា រំដោះឆ្នាំ ១៩៧៩ ទី ១ ឈ្មោះ **មាស វ៉ែន** អាយុ ៥៥ ទៅ ៥៦ ឆ្នាំ រស់នៅ ភូមិឃ្សឹមក្រៅ ឃុំឃ្សឹម, ទី២ ឈ្មោះ **សយ គ្រឹម**

ភេទប្រុស អាយុ ៦៦ឆ្នាំ សព្វថ្ងៃរស់នៅក្នុងភូមិដូចអ្នក ទីមួយ, ទី៣ ឈ្មោះ **ប៉ុក តេន** ភេទស្រី អាយុ ៤៥ឆ្នាំ សព្វថ្ងៃនៅភូមិស្រែថ្មី ឃុំឃ្សឹម ។ ទាក់ទងនិង មេសន្តិសុខ លោកមេឃុំបានប្រាប់ថា មេសន្តិសុខឈ្មោះ **សុធា** បច្ចុប្បន្នស្លាប់ហើយ បន្ទាប់មកឈ្មោះ **ណែត** ប្រធានស្រុក និងឈ្មោះ **នាង** អនុស្រុក ចំណែក **នួន សំអាត** ហៅ **ដែក** មិនមែនជាមេសន្តិសុខទេ ហើយក៏មិនបានសំលាប់មនុស្សដែរ ។**ដែក** ជាមនុស្ស ស្លូតបូត សុភាពរាបសា ម៉ឺងម៉ាត់និងការងារ មិនមានតួនាទីអីក្នុងរបបខ្មែរក្រហមទេ ។ នៅក្នុងរបាយការណ៍ ខាងដើមដែលយើងបានសម្ភាសន៍ជាមួយសាក្សី **ឌី ញ៉ិះ** ថា **នួន សំអាត** ហៅ **ដែក** ជាមេគុកសន្តិសុខ ធ្លាប់បានសំលាប់មនុស្ស ចំណែកលោកមេឃុំឃ្សឹម **សាន ផន** លោកជំទប់លេខ ២ ឈ្មោះ **លី ធីម** និងអនុប្រធានជីវពល ឈ្មោះ **ឌឹម ឃីម** បានរាយការណ៍ថា **ដែក** ជាមនុស្សស្លូតបូត និងមិនមានតួនាទី ក្នុងរបបនោះទេវិញ ហេតុនេះដើម្បីអោយបានដឹងច្បាស់ លោកមេឃុំក៏បានហៅឈ្មោះ **នួន សំអាត** ហៅ **ដែក** មកជួបជាមួយក្រុមយើងតែម្តង ។ បទ សម្ភាសន៍មានដូចខាងក្រោម :

ឈ្មោះ **នួន សំអាត** ហៅ **ដែក** (ឈ្មោះ **ដែក** នេះបងប្អូនបានដាក់អោយគាត់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៧០ មកម្ល៉េះ ដោយយល់ឃើញថា គាត់ជាមនុស្សខិតខំធ្វើការ ទៅណាមកណាទោះមានការលំបាក ក៏គាត់ ខិតខំពុះពារមិនចេះត្អូញត្អែរ ហើយចិត្តដូចដែក ហេតុនេះហើយទើបគេនាំគ្នាហៅគាត់ថា **មិត្តដែកៗ** រហូត មក ។ ឆ្នាំនេះ **ដែក** មានអាយុ ៥១ឆ្នាំ សព្វថ្ងៃធ្វើស្រែ និងធ្វើជានគរបាលជាតិប្រចាំការនៅប៉ុស្តិ៍ឃុំឃ្សឹម មានឋានៈជាអនុសេនីយទោ ។ គាត់បានប្រាប់ក្រុមយើងថា កាលពីសង្គមរាស្ត្រនិយម ពេលប្រឡងឌីប្លូមរួច គាត់បានដាក់ពាក្យចូលខាង DN [ក្រសួងការពារជាតិ] ក្រោយមកគេផ្លាស់គាត់អោយទៅនៅស្ទឹងត្រែង ដល់ឆ្នាំ ១៩៧០ បានចេញ ពី DN [ក្រសួងការពារជាតិ] មកតស៊ូរំដោះជាតិវិញ ។ ពេលចូលបានមួយខែ អង្គការបានចាត់តាំងអោយមកស្រុកស្នួលនេះ មានតួនាទី ជាប្រធានយោធាស្រុករហូតដល់ឆ្នាំ ១៩៧៥ ។ ក្រោយរំដោះ ១៧ មេសា ១៩៧៥ ដោយគាត់ធ្លាប់ជាអតីត ទាហ៊ានពីសង្គមមុន គាត់ត្រូវអង្គការយកមក ធ្វើនៅក្នុងសហករណ៍ ជាប្រជាជន ធម្មតាវិញ ពីឆ្នាំ ១៩៧៥-១៩៧៩ ។ ជាប់ទាក់ទងរឿងដែលសាក្សី **ឌី ញ៉ិះ** រាយការណ៍ថា គាត់ជាមេគុកសន្តិសុខសំលាប់មនុស្សនោះ គាត់បានសើចញឹមៗ រួចនិយាយថា សាក្សីដែលគេ និយាយនោះ ប្រហែលច្រឡំមនុស្សហើយ ព្រោះឆ្នាំ១៩៧៥-១៩៧៩ គាត់អត់មានតួនាទីអីទេ ជាប្រជាជន ធម្មតា ប៉ុន្តែ **ដែក** បានបញ្ជាក់ថា ដោយសារគាត់ធ្វើទាហ៊ានពីមុនដើរចុះឡើងៗ ទើបគេយល់ច្រឡំទៅ ។ **ដែក** បន្តថា ក្រោយថ្ងៃរំដោះ ៧ មករា ១៩៧៩ គាត់ធ្វើជាគ្រូ បង្រៀននៅ ភូមិឃ្សឹមក្រៅ ឃុំឃ្សឹម ស្រុកស្នួល ខេត្តក្រចេះ ក្រោយមកខ្វះមេភូមិ បងប្អូនក៏បានអោយឈរឈ្មោះ និងបោះឆ្នោតអោយធ្វើជាមេភូមិ

ពេលនោះគាត់ធ្វើជាមេភូមិផង ជាសេនាជនភូមិផង ។ ក្រោយមកទៀត គាត់ត្រូវបានប្រជាជនបោះឆ្នោតអោយធ្វើជាមេឃុំឃ្សឹម និងក្រោយមកទៀតដោយស្រុកខ្វះកម្មាភិបាល បុគ្គលិកក៏ដកគាត់យកទៅអោយទទួលខុសត្រូវខាងកសិកម្មស្រុក ។ នៅកសិកម្មស្រុកបានមួយរយៈ ថ្នាក់លើបានចាត់អោយទៅរៀន ពេលមកវិញចាត់តាំងអោយធ្វើជាអនុប្រធានគណៈកម្មាធិការស្រុក ពីឆ្នាំ ១៩៨៣-១៩៨៦ ។ បន្ទាប់មកធ្វើខាងឃោសនាអប់រំស្រុក និងក្រោយបោះឆ្នោតឆ្នាំ ១៩៩៣ មកខាងឃោសនាការមួយរយៈ ហើយក៏ផ្លាស់ទៅខាងគមនាគមដឹកជញ្ជូន មានតួនាទីជាប្រធាន ក្រោយមកទៀតចាត់តាំងអោយ ទៅខេត្ត ពេលនោះដោយជីវភាពខ្វះខាត បងប្អូនអោយផ្ទេរមកនៅខាងនគរបាលជាតិ រហូតដល់សព្វថ្ងៃនេះ ដោយមានតួនាទីជាអនុសេនីយទោប្រចាំប៉ុស្តិ៍ឃុំឃ្សឹម នេះតែម្តង ។ ទាក់ទងរឿងកាត់ទោសមេខ្មែរក្រហម គាត់បាននិយាយថាគាត់ឯកភាពទាំងស្រុងចំពោះនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការកាត់ទោសពួកមេខ្មែរក្រហម ។ ក្រោយពេលសម្ភាសន៍ចប់ ទើបយើងដឹងថា **នួន សំអាត** ហៅ **ដែក** មិនមែនជាប្រធានគុក សន្តិសុខ ហើយក៏មិនបានសំលាប់មនុស្សដែរ ។ ដោយទីតាំងគុកសន្តិសុខត្រពាំងឈូក និងទីតាំងសំលាប់ ត្រពាំងគយគ្មានផ្លូវធ្វើដំណើរ និងពិបាកក្នុងរដូវវស្សា ព្រោះសំបូរព្រៃ និងសន្តិសុខមិនធានាផងនោះ ក្រុមផែនទីយើងមិនបានចុះទៅដល់ទីតាំងជាក់ស្តែងទេ ។ ក្រោយពីថតរូបអ្នកដែលយើងបានសម្ភាសន៍រួចស្រេចហើយ ក្រុមយើងក៏បានវិលត្រឡប់មកកាន់ផ្ទះសំណាក់វិញនៅម៉ោង ៩និង៣០នាទី ហើយបន្តដំណើរតាមផ្លូវសាំលិញឆ្ពោះទៅកាន់ស្រុកឆ្លូង ដោយជិះរថយន្តឈ្នួល ។ ក្រុមយើងបានមកដល់ស្រុកឆ្លូងនៅម៉ោង ១២ គត់ ។

ថ្ងៃទី ១-៧-៩៩

ទីតាំងភូមិសាស្ត្រស្រុកឆ្លូង

ស្រុកឆ្លូង គឺជាស្រុកមួយដែលមានទីតាំងភូមិសាស្ត្រ ខាងជើងជាប់និងស្រុកក្រចេះ ខាងលិចជាប់ស្រុកស្នួល ខាងជើងឆៀងខាងកើត ជាប់ស្រុកព្រែកប្រសប់ (ខ័ណ្ឌដោយទន្លេ) ខាងកើតជាប់ស្រុកដំបែ ខាងកើតឆៀងខាងត្បូង ជាប់ស្រុកមេមត់ ខេត្តកំពង់ចាម ។ ស្រុកឆ្លូងចែកចេញជា ៨ឃុំ និងមាន ៤០ភូមិ ប្រជាពលរដ្ឋសរុប ៩៤៩៧គ្រួសារ ចំនួនមនុស្សសរុប ៥០.៧៧៩នាក់ ស្រី ២៥.៨២៨នាក់ មន្ត្រីរាជការ ៦៩១នាក់ ក្នុងនោះស្រីមាន ២១២នាក់ ។ ផ្ទៃដីសរុបមាន ៥.០៤១ហិកតា ផ្ទៃដីស្រែវស្សា ១.៦៨០ហិកតា ផ្ទៃដីស្រែប្រាំង ២.៥០៨ ហិកតា ផ្ទៃដីចំការ ៨៩៣ហិកតា ផ្ទៃដីទំនេរ ៧១៤ហិកតា ផ្ទៃដីព្រៃឈើមាន

ប្រមាណ ៨៦,៨៤% ។ កន្លង មកដោយសារការធ្វើអាជីវកម្មព្រៃឈើរបស់ក្រុមហ៊ុនព្រៃសម្បទានមានភាពអាណាធិបតេយ្យពុំអនុវត្តបាន ត្រឹមត្រូវតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេស ធ្វើអោយប្រភពធនធានធម្មជាតិក្នុងភូមិសាស្ត្រស្រុកឆ្លូងមានការរិចរិល យ៉ាងខ្លាំង បរិស្ថានក៏ត្រូវបំផ្លាញ ជាកត្តានាំមកនូវគ្រោះធម្មជាតិ រាំងស្ងួត និងទឹកជំនន់ស្ទើរតែរាល់ឆ្នាំ ។

ក្រុមផែនទីយើងបានមកដល់ទីស្នាក់ការសាលាស្រុកឆ្លូងនៅម៉ោង ២និង៣០នាទី រសៀល បានជួបលោក **ម៉ី ផេង** ជាអភិបាលស្រុកឆ្លូង ដោយធ្វើការទំនាក់ទំនងជាមួយលោកអំពីរឿងទីតាំងប្រល័យពូជសាសន៏ ។ លោកអភិបាលស្រុក **ម៉ី ផេង** បានមានប្រសាសន៏ថា ទីតាំងគុកសន្តិសុខនៅស្រុកឆ្លូងធំជាងគេគឺនៅឃុំកញ្ជរ មានចំងាយ ១២គីឡូម៉ែត្រ ពីទីស្នាក់ការសាលាស្រុកបច្ចុប្បន្ន ទីតាំងគុកនេះ តាមពិតជាផ្ទះរបស់លោក **ឡុង សាវ៉ែម** ។ ពេលធ្វើទារុណកម្មអ្នកទោសអស់ចិត្តហើយ ពួកវាយកទៅវាយចោលនៅព្រៃខាងលិចផ្ទះ ដោយសំលាប់វាយប៉ាយ សាកសពខ្លះមិនទាំងកប់ផង ។ ចំនុចមួយទៀតគឺព្រៃកសាម៉ាន់ ស្ថិតនៅភូមិថ្មី ទីតាំងសំលាប់នៅមាត់បឹងផ្គាំ មានតែមួយរណ្តៅទេ ដាក់សាកសពប្រហែល ១៣នាក់ ។ ចំនុចមួយទៀតនៅកោះកណ្តុរ ជាទីតាំងសំលាប់ អ្នកទោសភាគច្រើនយកមកពីបូពា៌ ដូចជាប៉ូលីស មន្ត្រីរាជការចំណែកគ្រូបង្រៀន ពួកវាមិនសំលាប់ទេ ។ ចំនុចមួយទៀតនៅវាលល្វោក ស្ថិតនៅភូមិស្រែទ្រៀក ឃុំដីរផុង ស្រុកឆ្លូង ទីតាំងសំលាប់វាយប៉ាយ មានចំងាយ ៣០គីឡូម៉ែត្រ ពីសាលាស្រុក គ្មានប្រជាជនរស់នៅទេ ធ្វើដំណើរទៅកាត់ ព្រៃកាត់ទឹក ដោយប្រើពេលមួយថ្ងៃ ។ ចំណុចមួយទៀត ឃុំកំពង់ដំរី ស្ថិតនៅភូមិប្រម៉ា ឃុំកំពង់ដំរី ស្រុកឆ្លូង ពួកវាយកអ្នកទោសទៅវាយនៅក្បាលទំនប់ ទីតាំងគ្មានភស្តុតាងទេ ចំងាយ ៥០គីឡូម៉ែត្រ ផ្លូវពិបាកធ្វើដំណើរ មិនអាចទៅបាននៅរដូវភ្លៀងធ្លាក់ ។ បន្ទាប់មកក្រុមយើងបានពិភាក្សាផ្លាស់ប្តូរយោបល់ជាមួយលោកអភិបាលស្រុកអំពីមធ្យោបាយផ្សេងៗ និងពេលវេលាដែលត្រូវចុះទៅទីតាំង ។

<u>នៅព្រឹកថ្ងៃទី ២ - ៧ - ១៩៩៩</u> ក្រុមយើងបានចេញដំណើរនៅម៉ោង ៧ ដោយជិះម៉ូតូឌុប ឆ្ពោះទៅទីតាំងឃុំកញ្ជរ ដែលមានលោក **ភ្លេង សារ៉េន** ជាប៉ូលីសនៅអធិការដ្ឋាន ឋានៈជាអនុសេនីយទោរួមដំណើរជាមួយក្រុមយើងដោយឆ្លងកាត់ព្រៃកឆ្លូងនិងភូមិថ្មី សូមមើលប្លង់ដែលគូរដោយលោក **ឃួយ វិសាលមុនី** ។ មកដល់ឃុំកញ្ជរ ក្រុមយើងបានជួបលោកមេឃុំឈ្មោះ **ម៉ែន គឹមលាង** អាយុ ៦១ឆ្នាំ ។ ក្រុមយើងមិនបានធ្វើសម្ភាសន៏លោកមេឃុំទេ ដោយលោកនាំក្រុមយើងទៅជួបសាក្សីដែលជាជនរងគ្រោះផ្ទាល់តែម្តង ។ តាមការចង្អុលបង្ហាញផ្លូវរបស់លោកមេឃុំ ក្រុមយើងក៏បានមកដល់ផ្ទះរបស់សាក្សី ពេលឡើងទៅលើផ្ទះ យើងបានឃើញមនុស្សប្រុសម្នាក់មានវ័យរៀងចាស់បន្តិចហើយ ។ គាត់គឺជាសាក្សី និងជាជនរងគ្រោះ ដែល

ក្រុមយើងចង់ជួប ។ ដើម្បីកុំអោយខាតពេល ក្រុមយើងក៏បានសម្ភាសន៍ជាមួយសាក្សី ដែលមានអត្ថន័យដូចខាងក្រោម ៖

<u>សាក្សីទី១</u>

ឈ្មោះ **យឹន ឈឹន** អាយុ ៦៦ឆ្នាំ ពីដើម និងបច្ចុប្បន្ន រស់នៅក្នុងភូមិព្រែកសាម៉ាន់ ឃុំកញ្ជរ ស្រុកឆ្លូង ខេត្តក្រចេះ ។ កាលពីជំនាន់ប៉ុលពត លោកតាក៏រស់នៅទីនេះដែរ ដោយពួកវាអោយលោកតាធ្វើសិប្បកម្ម ។ គាត់ត្រូវពួកខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួននៅស្រុកឆ្លូង យកមកដាក់គុកសន្តិសុខឃុំកញ្ជរ អស់រយៈពេល ៦ខែ ១០ថ្ងៃ ។ ពួកវាបានធ្វើទារុណកម្មដល់រូបរាងកាយរបស់គាត់ រហូតដល់បាក់ឆ្អឹងជំនីទៀតផង ។ លោកតា **យឹន ឈឹន** បានរាយការណ៍ថា នៅចុងឆ្នាំ ១៩៧៨ អ្នកទោសនៅទីតាំងនេះ ត្រូវពួកវាដោះលែងវិញខ្លះដែរ តែគាត់មិនដឹងជាក្រុមណា មកពីណាទេ ។ អ្នកទោសជាង ៨០០នាក់ ត្រូវបានស្លាប់នៅចុងឆ្នាំ ១៩៧៨ ស្លាប់ដោយអត់បាយ ស្លាប់ដោយជំងឺ និងត្រូវពួកវាយកទៅវាយចោលនៅ ព្រៃខាងក្រោយគុក ។ សាក្សី **យឹន ឈឹន** បានអោយដឹងថា គុកនេះតាមពិតជាផ្ទះធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ **ឡុង សារ៉ែម** មានជាន់លើ និងជាន់ក្រោម ដែលមានទំហំបណ្តោយ ១០ម៉ែត្រ និងទទឹងប្រវែង ៩ម៉ែត្រ ។ អ្នកទោសត្រូវពួកវាវ៉ៃខ្នោះជើងដាក់តំរៀបគ្នាពាសពេញផ្ទះ ។ អ្នកទោសត្រូវពួកវាចែកជា ២ប្រភេទ គឺទោសធ្ងន់ និងទោសស្រាល ។ អ្នកទោសធ្ងន់ ពួកវាមិនអោយចេញទៅណាមកណាទេ ដោយពួកវាដាក់ខ្នោះជើងអោយនៅមួយកន្លែង ហើយវាបានអោយអ្នកទោសផឹកទឹកតែបន្តិចប៉ុណ្ណោះក្នុងមួយថ្ងៃ ដោយដាក់នៅក្នុងចានថ្ម មានគ្រាប់ពោតឆៅប្រហែលមួយស្លាបព្រាបាយ និងស្លឹកផ្ទីបន្លារពីរបីទង ដើម្បីអោយអ្នកទោសហូប ។ អ្នកមានទោសធ្ងន់មិនអនុញ្ញាតិអោយផឹកទឹកច្រើនទេ ព្រោះខ្លាចរស់បានយូរ ។ ចំណែកអ្នកទោសស្រាលវិញ ពេលថ្ងៃវាអោយចេញទៅធ្វើស្រែចំការ ហើយនៅពេលយប់ត្រូវដាក់ខ្នោះជើងដូចអ្នកទោសធ្ងន់ដែរ ។ ក្នុងមួយថ្ងៃអ្នកទោសស្លាប់ពី ១០ ទៅ ២០នាក់ អ្នកទោសស្រាល ត្រូវយកខ្មោចទៅកប់ ដោយចងជាបាច់ ក្នុងមួយបាច់មានសាកសព ៣ ឬ ៤ រួចយកទៅកប់នៅក្នុងព្រៃ ។ ប្រភេទអ្នកទោសមានដូចជា អ្នករដ្ឋការស៊ីវិល ប៉ូលីស និងគ្រូបង្រៀន ។ សាក្សី **យឹន ឈឹន** បានបន្តថា រូបគាត់ត្រូវពួកវាចាប់ ដោយចោទថាយួន ចូលដៃចូលជើងជាមួយយួន ។ គាត់បានរួចជីវិតមកដល់សព្វថ្ងៃ ដោយសារផឹកទឹកនោមខ្លួនឯងផងនៅពេលអត់មានទឹកផឹក និងដោយសារក្លែងបន្លំឈ្មោះ ដោយកុហក់ពួកវាថា គាត់ឈ្មោះ **ឈឹន** មិនមែន **ឈឹន** ទេ ។ សូមបញ្ជាក់ថា ឈ្មោះ **ឈឹន** នេះ ត្រូវពួកវាយកទៅសំលាប់យូរហើយ ។ ក្រោយពេលពួកវាបើកបញ្ជីមើល គ្មានឈ្មោះ **ឈឹន** ពួកវាក៏មិនថាយ៉ាងណាដែរ តែពួកវាក៏មិនលែងគាត់ដែរ

គឺយកគាត់ទុកមួយកន្លែង មិនអោយបាយ ហូបទៀត ទឹកក៏មិនអោយផឹក ។ ក្នុងចំណោមអ្នកទោសជាង ៨០០នាក់ មានតែ ៣នាក់គត់ ដែលនៅរស់ ដោយពួកនិរតីចូលមកដល់ និងដោះលែងពួកគាត់ទាំងពីរ និងម្នាក់ទៀតរត់រួច ។ ពេលពួកនិរតីចូល វាក៏បានសើរើយកកម្មាភិបាលចាស់ៗ រួមជាមួយអ្នកទោសទៅសំលាប់ចោលទាំងអស់ ។ គាត់បន្តថា តាមដែលគាត់ដឹង នៅព្រៃខាងក្រោយគុក វាកប់ច្រើនកន្លែងដាក់រាយប៉ាយពាសពេញព្រៃ និងនៅជាប់មាត់បឹង មានរណ្តៅមួយទំហំ ៨ម៉ែត្រ បួនជ្រុង ជំរៅ ២ម៉ែត្រកន្លះ ដាក់សាកសពប្រហែល ១៥០នាក់ មានចំងាយ ១៥០ម៉ែត្រ ទៅខាងកើតផ្ទះ ឯរណ្តៅតូចៗ វាដាក់តាមដងអូរ ។ ប្រធានសន្តិសុខឈ្មោះ **ប៊ុន** បន្ទាប់មក ឈ្មោះ **តុប** និង **លាង** ។

ក្រុមយើងបានបញ្ចប់សម្ភាសន៍លោកតា **យ៉ឹន ឈឹន** ត្រឹមណេះ ។ ក្រោយពីបានថតរូបសាក្សីរួចហើយ ក្រុមយើងរួមជាមួយលោកមេឃុំ បានបន្តដំណើរឆ្ពោះទៅទីតាំងគុកសន្តិសុខទៀត ។

ក្រុមយើងបានមកដល់ទីតាំងគុក (បច្ចុប្បន្នជាផ្ទះ) នៅវេលាម៉ោង ៨គត់ ។ ទីតាំងគុកសន្តិសុខនេះបានសាងសង់ឡើងអំពីឈើសុទ្ធ ទំហំដូចបានរៀបរាប់ពីខាងលើ ដំបូលប្រក់ក្បឿង បច្ចុប្បន្ននេះ ក្រុមគ្រួសាររបស់លោក **ឡុង សារ៉ែម** ស្នាក់នៅ ។ ក្រោយពីដើរពិនិត្យប្រើម៉ាស៊ីន GPS ចុចយកទីតាំង និងថតរូបភាពរួចក្រុមយើងក៏បានជួបសម្ភាសន៍ជាមួយម្ចាស់ផ្ទះ ដែលមានខ្លឹមសារដូចខាងក្រោម :

<u>សាក្សីទី២</u>

ឈ្មោះ **ឡុង សារ៉ែម** អាយុ ៥៦ឆ្នាំ សព្វថ្ងៃធ្វើស្រែចំការ ជាម្ចាស់ផ្ទះ រស់នៅឃុំកញ្ជរ ស្រុកឆ្លូង ខេត្តក្រចេះ ។ គាត់បានរាយការណ៍ថា : ផ្ទះនេះបានសាងសង់ឡើងនៅឆ្នាំ ១៩៦១ ដល់ឆ្នាំ ១៩៧០-១៩៧៥ ពួកខ្មែរក្រហមបានដកយកធ្វើជាមន្ទីរពេទ្យ ក្រោយមកទៀត ឆ្នាំ១៩៧៦ ពួកវាក៏បានយកផ្ទះគាត់ធ្វើជាទីតាំងគុកសន្តិសុខតែម្តង ចំណែកគាត់បានទៅរស់នៅជាមួយម្តាយក្មេក មានចំងាយ ១៥០ម៉ែត្រ ។ ចាប់ពីពេលនោះមក ពួកវាបានធ្វើរបងពទ្ធ័ជុំវិញ ហើយហាមប្រជាជនមិនអោយចូលទៅជិតទីនោះទេ ។ កាលណោះវាបានចាត់តាំងគាត់អោយធ្វើជាចុងភៅដាំបាយអោយសហករណ៍កណ្តាល ។ គាត់បន្តថា ផ្ទះខាងលើវាដាក់អ្នកទោសចំនួន២០០នាក់ ខាងក្រោមដាក់ ២០០នាក់ និងបរិវេណជុំវិញផ្ទះ ប្រក់ដំបូលបន្ថែម រួចដាក់អ្នកទោសប្រហែល ៤០០នាក់ ទៀត សរុបចំនួនប្រហែល ៨០០នាក់ដូចសាក្សី **យ៉ឹន ឈឹន** បានរាយការណ៍ពីខាងដើម ក្រោយពីពួកនិរតីដែលគេហៅថា ពួកមជ្ឈឹមចូលមក ពួកវាបានយកកម្មាភិបាលរួមជាមួយអ្នកទោសចាស់ទៅវាយចោលទាំងអស់លើកលែងតែអ្នកទោស ៤នាក់ ដែលអាចរួចជីវិត ក្នុងនោះចាមពីរនាក់ ។ កាលណោះនៅពេលយប់ ពួកវាតែងយកអ្នកទោសថ្មីមកដោយដឹកកាណូតមកដាក់នៅទីនេះ និងបញ្ចេញអ្នកទោសចាស់

ទៅវាយចោល ។ ពេលពួកវាវាយសំលាប់អ្នកទោស គាត់បានស្តាប់ឮសំរែកអ្នកទោសស្រែកយ៉ាងអណោចអធម ។ និយាយដល់ត្រង់នេះ គាត់បាននាំក្រុមយើងចូលទៅខាងក្នុងផ្ទះ ហើយបានចង្អុលទៅលើជញ្ជាំងផ្នែកខាងជើងមាត់ទ្វារ ហើយបានបន្តថា ស្នាមធ្យូងដែលសរសេរនៅទីនេះគឺជាការកត់ត្រានូវកាលបរិច្ឆេទ និងចំនួនអ្នកទោសដែលត្រូវពួកវាយកទៅសំលាប់ ។ សាក្សីអោយដឹងថា ចំនួនអ្នកទោសដែលត្រូវសំលាប់មានចំនួនពី ៦០០០ ទៅ ៧០០០នាក់ ។ សព្វថ្ងៃអក្សរដែលសរសេរអំពីធ្យូងនេះ ត្រូវបានម្ចាស់ផ្ទះលប់មើលលែងយល់ហើយ ។ សាក្សីបន្តថា តាមគាត់ដឹង នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៧៧ ក្នុងមួយយប់អ្នកទោសចំនួន ២០០នាក់ ត្រូវពួកវាយកទៅសំលាប់ ។ ពេលសំលាប់អ្នកទោសចាស់អស់ ពួកវាយកអ្នកទោសថ្មីពីតំបន់ផ្សេងៗមកដាក់ជំនួស ។ ក្រោយពីថតរូបសាក្សីរួចហើយ ក្រុមយើងបានបន្តដំណើរឆ្ពោះទៅទីតាំងសំលាប់តាមការចង្អុលបង្ហាញរបស់សាក្សី **ឡុង សារ៉ែម** ។ ទីតាំងសំលាប់នេះមានឈ្មោះថា **ព្រៃត្រសេក** (សាក្សីបានប្រាប់ដូច្នេះ) ស្ថិតនៅខាងកើតគុកសន្តិសុខ មានចំងាយ ៣៨០ម៉ែត្រ មានទំហំក្បាលដីប្រវែង ៤០ម៉ែត្រ បណ្តោយ ៤០០ម៉ែត្រ ទៅទល់បឹងផ្គាំ ។ ទីតាំងនេះមិនអាចកំណត់ចំនួនរណ្តៅបានទេ ព្រោះពួកវាសំលាប់ដាក់រណ្តៅរាយប៉ាយពាសពេញទីតាំងនេះតែម្តង ដោយរណ្តៅខ្លះ ៣ម៉ែត្របួនជ្រុង ខ្លះ ៤ម៉ែត្របួនជ្រុង និងរណ្តៅខ្លះទៀត ៥ម៉ែត្របួនជ្រុង ។ ចំណែករណ្តៅធំ ៨ម៉ែត្របួនជ្រុងដែលសាក្សីបានប្រាប់នោះនៅឆ្ងាយ ក្រុមយើងមិនអាចទៅពិនិត្យបានទេ ព្រោះគ្មាន ផ្លូវចូល ម្យ៉ាងទៀតទីតាំងនេះសំបូរបន្លារណាស់ ដែលប្រជាជននាំគ្នាហៅថា បន្លាយួនៗ ។ លោកអនុសេនីយ ទោ **ភ្លេង សារ៉ន** បានអោយយើងដឹងថា ទីតាំងគុកសន្តិសុខនេះជាគុកតំបន់ ២១ ហើយជនរងគ្រោះត្រូវ ពួកខ្មែរក្រហមយកមកពីភូមិភាគបូព៌ា និងភូមិភាគឦសាន ។ រួមដំណើរជាមួយក្រុមយើងនៅពេលនោះមាន លោក **អ៊ុច ស៊ុនឡាយ** ប្រធានមន្ទីរសារពត៌មានខេត្តក្រចេះ លោក **ម៉ែន គីមលាង** អាយុ ៦១ឆ្នាំ បច្ចុប្បន្នធ្វើមេឃុំ, លោក **ជុំ ស៊ួន** អាយុ ៥៣ឆ្នាំ មុខរបរធ្វើស្រែ និងជាមេភូមិ, លោក **ឡុង សារ៉ែម** សាក្សីទី២ អាយុ ៥៦ឆ្នាំ ធ្វើស្រែ, លោក **ភ្លេង សារ៉ន** អាយុ ៥១ឆ្នាំ ជាប៉ូលីសនៅអធិការដ្ឋានស្រុកឆ្លូង ឋានៈអនុសេនីយទោ, លោក **លឹម ពន្លឺ** អាយុ ២៥ឆ្នាំ ជានគរបាលប៉ុស្តិ៍រដ្ឋបាលឃុំកញ្ជរ, លោក **នង ដា** អាយុ ២៨ឆ្នាំ ជាកងជីវពលឃុំកញ្ជរ និងប្អូនៗម្ចាស់ម៉ូតូឌុបបីនាក់ទៀត ដែលមានឈ្មោះ : **ស៊ុំ ទ៊ា** អាយុ ២៧ឆ្នាំ, **ម៊ុន ផេង** អាយុ ២១ឆ្នាំ និង**លាង ហុង** អាយុ ៣០ឆ្នាំ អ្នកទាំងបីរស់នៅ ភូមិព្រែកសាម៉ាន់ ឃុំកញ្ជរ ស្រុកឆ្លូង ខេត្តក្រចេះ ។ ក្រោយពីបានសម្ភាសន៍សាក្សី ថតរូប និងប្រើម៉ាស៊ីន GPS រួចរាល់ហើយ ក្រុមផែនទីយើងក៏បានវិលត្រលប់មកភ្នំពេញវិញដោយសុវត្ថិភាព និងជោគជ័យ ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន វាយតំលៃលទ្ធផលការងារ

~ លទ្ធផលជាវិជ្ជមាន :

ការចុះស្រាវជ្រាវនៅខេត្តក្រចេះ ស្រុកស្នួល-ស្រុកឆ្លូង លើកទី២នេះ យើងទទួលបានលទ្ធផលដូចតទៅ :

ក- ការទំនាក់ទំនងរដ្ឋបាល សំរួលការងារបានល្អចាប់ពីថ្នាក់នាយខុទ្ទកាល័យខេត្ត អភិបាលខេត្ត អភិបាលស្រុក និងបណ្តាឃុំបានល្អ ជារួមទូទាំងខេត្ត ។

ខ-ពត៌មានស្តីពីសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់ខេត្ត និងស្រុកទាំងពីរ ចំពោះខ្មែរក្រហមឥតបញ្ហា ឯបញ្ហាគឺ ចោរប្លន់ប្រដាប់អាវុធ ។ ផ្លូវជាតិលេខ ៧ ក្រចេះស្នួល ខែ ៥ ឆ្នាំ ១៩៩៩ថ្មី១នេះ មានករណី ប្លន់ប្រដាប់អាវុធ ៥-៦លើក ភ្ជង់បាញ់សំលាប់អ្នកដំណើរយកទ្រព្យសម្បត្តិគ្មានសល់ ។ ផ្លូវទឹកពីខេត្តមកស្រុកឆ្លូងគ្មានបញ្ហា ពីស្រុកឆ្លូងទៅស្នួល ចំងាយ ១០៤ គីឡូម៉ែត្រ ផ្លូវឈ្មោះ សាំលិញ កសាងឡើងដោយក្រុមហ៊ុនរបស់ម៉ាឡេស៊ី ស្ថានភាពផ្លូវស្ងាត់គួរអោយបារម្ភ ឆ្លងកាត់ មេមត់ និងដំបែរ ។

គ- ការស្រង់ពត៌មានប្រយោលពីខេត្ត-ស្រុក ពីទីតាំងប្រល័យពូជសាសន៍ : យើងស្រង់បានដឹងខ្លះៗពីទីតាំងគុកសន្តិសុខ កន្លែងសំលាប់នៅតាមភូមិឃុំ ប៉ុន្តែមិនទាន់ជាក់ស្តែងលំអិតតួរលេខជនរងគ្រោះ រណ្តៅសាកសព និងសាក្សី ។ ប៉ុន្តែយើងមានលក្ខណៈងាយស្រួល ដោយខេត្តបានជូនដំណឹងទៅស្រុក ហើយស្រុកបានជូនដំណឹងបន្តទៅភូមិត្រៀមពត៌មានផ្តល់ជូនយើងទាន់ពេលវេលា និងល្អប្រសើរ ។

ឃ- ផ្លូវគមនាគមន៍ : ងាយស្រួល ពីស្រុកទៅស្រុក ពីស្រុកទៅឃុំ ប៉ុន្តែពីឃុំទៅទីតាំងខ្លះ ៣០គីឡូម៉ែត្រ ខ្លះ ៥០គីឡូម៉ែត្រ គ្មានផ្លូវ គ្មានប្រជាជនរស់នៅ មានចោរព្រៃ ទៅមិនរួច ។

– **លក្ខណៈធម្មជាតិ** : ពេលព្រឹកធ្វើការបានល្អគ្មានភ្លៀង ចាប់ពីម៉ោង ១១ទៅ មេឃងងឹតពពកខ្មៅ គ្មានពន្លឺ ដូច្នេះល្ងាចខ្លះបំពេញការងារមិនបាន ។ ស្រុកទាំងពីរសំបូរព្រៃ ទីតាំងត្រពាំងឈូកក្នុងឃុំឃ្សឹម ស្រុកស្នួល ចំងាយ ៥គីឡូម៉ែត្រ ពីផ្លូវជាតិលេខ ៧ ទៅមិនបានដោយគ្មានផ្លូវ និងមានចោរព្រៃ មិនធានាសន្តិសុខ ។ ទីតាំងខ្លះទៀតក្នុងស្រុកឆ្លូងដូចជាឃុំជីរផុង , ស្រែល្វោក , ឃុំរោងជីវ ចំងាយ ៣០ ទៅ ៥០គីឡូម៉ែត្រ គ្មានផ្លូវ គ្មានមនុស្សរស់នៅ មិនធានាសន្តិសុខ ។ ឧបសគ្គទាំងនេះធ្វើអោយសំរេចលទ្ធផលបានតែ ២ទីតាំង ។

– **លទ្ធផលអវិជ្ជមាន** : បណ្ដាខេត្ត-ស្រុកនៅជនបទឆ្ងាយៗសំបូរព្រៃ ចង់សំរេចលទ្ធផលចំពោះទីតាំងឆ្ងាយៗត្រូវប្រើពេលវេលានិងរដូវប្រាំងទើបអាចទៅបានដោយរួមសហការណ៍ការពារសន្តិសុខពីអាជ្ញាធរដែនដីផង ។ ម្យ៉ាងទៀតបើសិនពត៌មានពីខេត្តច្បាស់ ត្រូវតែតស៊ូចុះទៅស្រាវជ្រាវ ជាក់ស្ដែងនៅទីតាំងរកសាក្សី-ជនរងគ្រោះ ឬប្រជាជននៅក្បែរៗទីតាំងអាចដឹងបានច្បាស់ ។ ឧទាហរណ៏ ដូចជាសន្តិសុខគុកតំបន់ ២១ នៅឃុំកញ្ជរ របាយការណ៏ស្រុកមិនច្បាស់លាស់ ប៉ុន្តែក្រុមយើងចុះទៅរកឃើញជនរងគ្រោះធ្លាប់ជាប់គុកនៅសម័យនោះ ហើយអាចដឹងច្បាស់ពិតប្រាដក អាចយកជាផ្លូវការបាន ។ ម្យ៉ាងទៀត បើសិនជាយើងខ្លាច មិនអង់អាច ស្ដាប់របាយការណ៏ប្រយោលមិនច្បាស់ពីខេត្ត-ស្រុក យើងមិនជួបមេឃុំ-មេភូមិទេ យើងគ្មានទទួលលទ្ធផលសោះឡើយ ។

ដោយសារតែយើងចុះស្រង់ស្រាវជ្រាវពត៌មានរយៈពេលខ្លី យើងមិនអាចសំរេចលទ្ធផលតាមការគ្រោងទុកនៃចំនួនទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្ម ទីតាំងប្រល័យពូជសាសន៍ តាមការដែលយើងចង់បាននោះទេ ។

ដូច្នេះលទ្ធផលសំរេចបានច្រើន ឬ តិច គឺអាស្រ័យទៅលើស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រសភាពការណ៏ ជាក់ស្ដែងនៅមូលដ្ឋានផ្ទាល់ ។ ឯសន្តិសុខមិនទាន់មានស្ថេរភាព ១០០%ទេ ជាពិសេសក្រុមចោរ ប្លន់ប្រដាប់អាវុធ ។

ភ្នំពេញ,ថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំ១៩៩៩

អ្នកសរុបរបាយការណ៏

ឆេង ទេង

ប្លង់ទីតាំងគុកសន្តិសុខ និងកន្លែងសំលាប់ នៅក្នុងស្រុកឆ្លូង

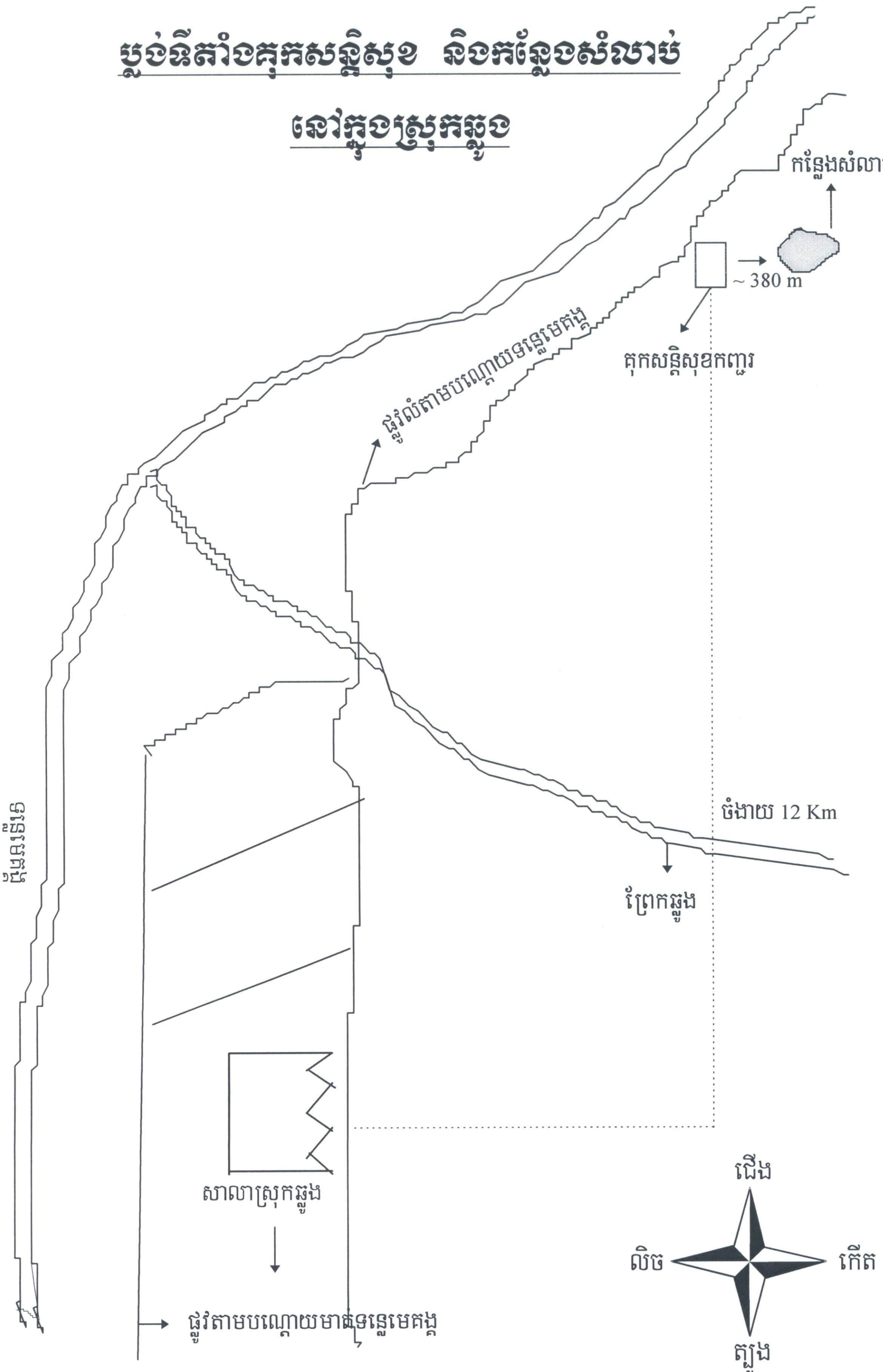

<u>ប្លង់ទីតាំងនៅក្នុងស្រុកស្ទួល</u>

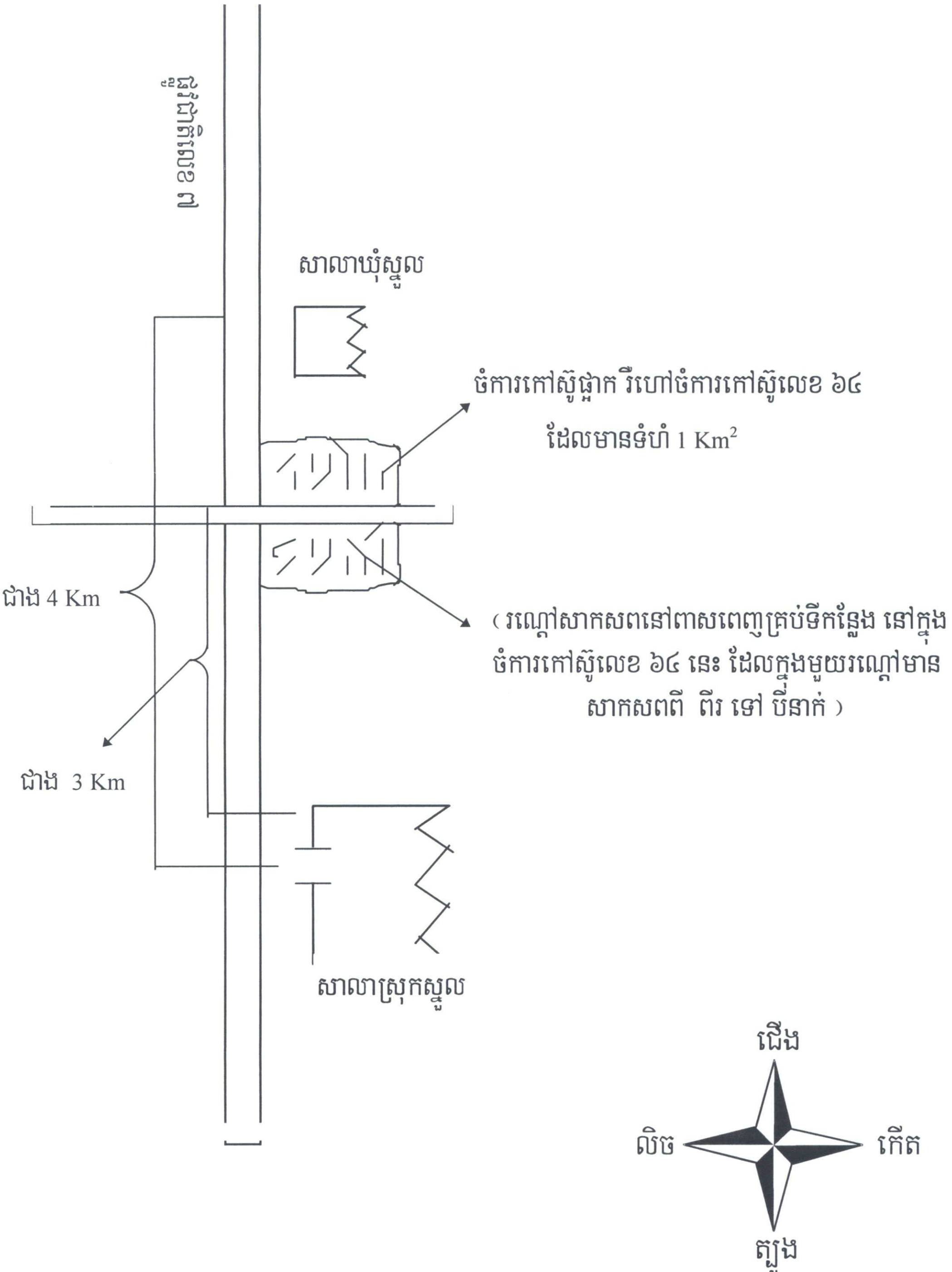

របាយការណ៍ចុះពិនិត្យខេត្តក្រចេះ
ឆ្នាំ 1999
ដោយ : ឆេង ធើម

ព្រឹកថ្ងៃទី 29 មិថុនា ឆ្នាំ 1999 មានក្រុមពិនិត្យរបស់ក្រុមចង្កោម មានសមាសភាព 4 រូប គឺ លោក ស៊ុន ឃើន ជាអ្នកទំនាក់ទំនងនិងជា ជួយសម្របសម្រួល និងសំភាសសាក្សី លោក ឆុំ សំណៀន ជាអ្នកបញ្ចូលកូអរដោនេម៉ាស៊ីន GPS លោក ឆេង ធើម ជាអ្នកធ្វើរបាយ-ការណ៍ និង លោក ឃុយ វិចារសុទ្ធី ជាអ្នកគូរប្លង់ទីតាំងគុក-សន្តិសុខ និង ទីតាំងរណ្តៅប្រល័យពូជសាសន៍ ។

ក្រុមពិនិត្យយើង បានចេញដំណើរពីភ្នំពេញ ទៅកាន់ខេត្តក្រចេះ នៅម៉ោង 7 និងទៅដល់ខេត្តក្រចេះនៅម៉ោង 12.45នាទី ដោយ ជិះឡានក្រុងរបស់ក្រុមហ៊ុនហ៊ូ លេង ។

នៅវេលាម៉ោង 2 និង 30 នាទី ក្រុមយើងបានទៅកាន់ទីស្នាក់ការ សាលាខេត្តក្រចេះ និងបានជួបជាមួយ លោក ប្រាក់ ប្រឹម ចាន់ នាយ អភិបាលរងខេត្ត ដើម្បីសុំការគាំទ្រ និងការអនុញ្ញាតពីអាជ្ញាធរខេត្តចុះធ្វើ ការស្រាវជ្រាវក្នុងស្រុកចំនួន2 គឺស្រុកស្នួល និងស្រុកឆ្លូង ។ បន្ទាប់មកទៀតក្រុមយើងបានជួបលោក ក៊ុយ ស៊ុនហ៊ា ជា-អភិបាលរងទី1 ខេត្ត នៅម៉ោង 3 រសៀល ហើយបានរាយការណ៍ពី គោលបំណងរបស់ក្រុមយើង ដែលមកកាន់ខេត្តនេះ ដើម្បីចុះធ្វើ ការស្រាវជ្រាវស្វែងរកភស្តុតាងទីតាំងប្រល័យពូជសាសន៍ក្នុងស្រុកស្នួល និងស្រុកឆ្លូង ។ ចំពោះដំណើរទៅកាន់ស្នួលក្នុងនាមរបស់ក្រុមការងារនេះ លោកអភិបាលរងទី1 បានមានប្រសាសន៍ថា : បច្ចុប្បន្ននេះការ ធ្វើដំណើរទៅកាន់ស្រុកឆ្លូងមិនមានបញ្ហាទេ ព្រោះមានឡានក្រុង ចេញចូលទៅមករាល់ថ្ងៃ ហើយបើធ្វើដំណើរពីខេត្តទៅវិញ ពេលប្រហែលជាមួយម៉ោងកន្លះ ។ ចំណែកស្រុកស្នួលមានផ្លូវ ពីរគឺ : ទី1 ផ្លូវជាតិលេខ7 មានចំងាយ 83 គីឡូម៉ែត្រ ក្នុងនោះ ផ្លូវ ការ៉ាត់ឆ្លង និងប្រើពេលវេលាច្រើនជាងផ្លូវទឹក ។ ផ្លូវទី2

ជិះទូកល្បឿនទៅក្រុងក្រចេះ និងបន្តដំណើរដោយជិះរថយន្តឈ្នួលតាម
ផ្លូវការពិតា រយៈពេល ២ ម៉ោង ។ ក្រុមយើងបានឃើញថា ផ្លូវការពិតានេះ
កំពុងជួសជុលដោយក្រុមហ៊ុនមួយរបស់ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី មាន
ចំងាយ 104 គីឡូម៉ែត្រ ជាផ្លូវដែលក្រខ្វាប ក្នុងនោះផ្លូវនេះ
ក្លាយជាផ្លូវល្អប្រសើរ និង ត្រូវចាប់សំរាកយកកម្លាំង ។
ចំណែកផ្លូវជាតិលេខ 7 ក៏មាន ក្រុមជនប្រទេសនេះ ដែរ ហើយកើតឡើង
ដើម្បីកុំឲ្យខ្វាប់ជាំផ្លូវការពិតា ។ ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនោះក្រុម
យើងបានសំភាសន៍តាមរថយន្ត ស៊ុំ ស្តាំ បន្ទ្រើ ឈ្មោះមួយដំណើរ
ជាមួយ ក្រុមយើងក្នុងការកើតវង្សប្រលាយពុទ្ធសាសន៍ក្នុង
ស្រុកស្នួល ។ លោកអធិការឃុំ រងនឹ បានយល់ព្រមអោយលោក
ស៊ុម ស៊ុនថ្នាយ ជាប្រធានបន្ទុំ ការពារក៏មានវត្តតាមសំណូមពរ
របស់ក្រុមយើង ។ នៅវេលាម៉ោង 4 ក្រុមរបស់យើង
ក៏បានវិលត្រលប់មកការផ្ទះសំណាក់វិញ (ស្រុក)មណ្ឌលៈ ស៊ីវាយ
វិចិត្រ ពិភព ។

ស្រុកស្នួល ថ្ងៃទី 30-06-1999

ក្រុមស្រាវជ្រាវយើងបានធ្វើដំណើរតាមផ្លូវលំ ពីស្រុកស្នួលដោយ
ជិះទូកល្បឿន និង បន្តដំណើរទៅស្រុកស្នួល នៅម៉ោង 8 ព្រឹកដោយ
ជិះរថយន្តឈ្នួលតាមផ្លូវការពិតា មានចំងាយ 104 គីឡូម៉ែត្រ ដោយ
ឆ្លងកាត់ស្រុកជីក្រែង និងក្រុងបោយ ចំណាយពេល ១ ម៉ោង
10 និង 15នាទី ក្រុមយើងបានជួបលោកអធិការស្រុកព្រះ ទី
ញ៉ឹម បុស្សាវង្ស នៅទីស្នាក់ការស្រុក ដោយបានផ្តល់ការគាំទ្រសហការ
ដល់ការប្រលាយពុទ្ធសាសន៍ ទៀតផង ។ លោកអធិការស្រុកស្នួល
បានមានប្រសាសន៍ថា ៖ ស្រុកស្នួលនេះជាស្រុកមួយ របស់ខេត្ត
ក្រចេះ ដែលមានជំនឿ ហើយ ឡើង និង ហើយ លេខ ការពារវត្តកំពង់តាម
និងវត្ត វិញ ទៀត (វត្តនៃប្រទេសវៀតណាម) ហើយដើមដំបូង

ក្នុងសម័យប្រល័យពូជសាសន៍ ហាក់ដើរតាមច្បាប់រដ្ឋបាលទី ១ ស្រុកត្បូង
ឃ្មុំមាន 5 ឃុំ ចែកចេញជា 36 ភូមិ ដោយចំណាត់ការភូមិសាស្ត្រ
ចំការកៅស៊ូផង ។ ប្រជាពលរដ្ឋមាន 6.769 គ្រួសារ ស្មើនឹង 34.836
នាក់ ស្រីចំនួន 17.562 នាក់ និងមន្ត្រីរាជការចំនួន 365 នាក់ ។ ស្រុក
ត្បូងឃ្មុំមានផ្ទៃដីសរុប 2.880.880 ហិកតា ចែកចេញជាផ្ទៃដីបង្កបង្កើន
ផល 4.448 ហិកតា ផ្ទៃដីចំការកៅស៊ូ 5200 ហិកតា ផ្ទៃដីដាំ
ដំណាំផ្សេងៗ 7.500 ហិកតា ផ្ទៃដីចំការ 694 ហិកតា ផ្ទៃដីព្រៃ 171.855
ហិកតា និងផ្ទៃដីទំនេរ 93.100 ហិកតា ។ ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសន្តិសុខ
សណ្តាប់ធ្នាប់ក្នុងស្រុក អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានបានបញ្ជាក់ថា មុនពេល
ធ្លាក់ក្រុងមានបញ្ហាសន្តិសុខខ្លះ ដោយសារចោរប្លន់ឆ្នាំ 98
បញ្ហាសន្តិសុខមានស្ថានភាពល្អជាបណ្តើរៗ និងបទល្មើសមានតែ
តិច ដែលក្រុមបានចាប់ខ្លួនបានក្នុងស្រុក ។ ស្រុកបានចាត់តាំងកងកម្លាំង
ប៉ុស្តិ៍ ដោយចាប់បាន 20 ទៅ 30 នាក់ យកមកអប់រំ ហើយបាន
ដោះលែងទៅវិញ ។ ពាក់ព័ន្ធនេះ ក្នុងខែមិថុនា 1999 ក្រុមចោរប្លន់
ទាំងលាក់ដែលស្រុកបានការពារដោយ បានចាប់ឧក្រិដ្ឋជនចំនួន
13 នាក់ ដោយពួកវាប្រើប្រាស់អាវុធធ្វើការលើ ពួកវាត្រូវបានបញ្ជូនទៅ
វិញទៅ ។ ក្រុមចោរប្លន់នេះជាក្រុមស្រុកក្រោមសង្កាត់ខ្លួន ពួកវាមាន
ព្រៃស្តុកស្តម្ភប្រើប្រាស់ជាមួយ ... ដោយ ... ព្រៃ
ហើយធ្វើចោរប្លន់ចិញ្ចឹមជីវិត ក្នុងពេលនោះ ពួកវាបាន
ពួកវាបានសម្លាប់ភូមិដើម្បីយកទ្រព្យ ដោយជាសត្វក្រុមចោរ
ក្រោមសង្កាត់ខ្លួន និងសម្លាប់ជីវិតស្រុកខ្លួន ។ បច្ចុប្បន្ននេះ
បានពិនិត្យឃើញថាការរៀបចំ ... ក្រុមចោរប្លន់
ទាំងនេះ ដោយគេប្រើប្រាស់ ... របស់
ប្រជាពលរដ្ឋ ... ៧ ។ ពាក់ព័ន្ធនឹង ...
... អាជ្ញាធរស្រុក ...
បានមានប្រកាសថា ... ស្រុកត្បូង ... និង ...
... សន្តិសុខ ... មកដល់ ...

ក្រុមគ្រួសារ ពន្លត្រីនេះ ។ គេដាក់ត្រួតនេះ មានចំងាយ ២០ ម៉ែត្រ
ពីទីស្នាក់ការភូមិស្រុក ហើយជើងភ្នំចែមបញ្ចាលដំបន់សិលា ៧ ។
ទីតាំងមួយទៀតនៅភូមិកាក ឃុំទីក្រាញ់ ស្រុកស្ទូង ក្រុមគ្រួសារ
គេមើលឃើញសាក់ដងនាំស្រុង ពួកខ្មែរក្រហមបានជាប់ទីតាំងនេះ
ទម្លាក់ក្បាលនៅវាល នាំគេសំលាប់ដីទ្រុងដៃបងក្រុមការចោទ
នៅទីតាំងនៃឃុំ ។ ការសំលាប់នាក់នារទម្លាក់ទៅ ដាក់ចង់
ពោធិ៍ទំពាំងស៊ីឡាំលាក់ឈើ ។ ២ គូរ៍ងាយមួយនៅក្នុងក្រុមគ្រួសារ
នៃ កាលពីរបាយពីរក្រពាល យើងឃើញប្រជាជនត្រង់ ស្រុកពួក
វាធ្វើបាបហើយនិងវ៉ៃ ធ្វើបាបបាត់ជីវិតខ្លួនឯង គ្រាំពីរយ៉ាងទី
ហើយគ្រួសារនៅពេលនៅប្រទេសជាតិគេបាន ពេលនោះក្រុមនៅ
បានខ្លះត្រូវបានគេធ្វើទាហានបាំ សើយ្បី ស្រុកស្រែ ពួកគាត់ទៀត
ដែរ ។ ព្រោយពីបានចាកក្រុមផ្លូវជួបយោធាទាហ៊ានមួយ
ពាក់សម្ពាលស្រុកអំពីទីតាំងនៃកន្លែងទះនៅក្រោមស្ការនៃ
បញ្ញាបាលធ្វើតាំង ព្រោះគាត់ សង្គ្រោះ សុខភាពរបស់ក្រុម
យើងខ្ញុំ ក្រុមរបស់យើងបានវាលត្រឡប់ទៅកាប់ផ្ទះ
សំណាក់ សំណាក សើយ្បីត្រូវមគ្គុទេសក៍ ចុះទៅទីតាំងផ្សេងទៀតពេល
ព្រឹកនេះ ។

ទីតាំង<u>ទីការកាស្មៀនស្នូក ជា ទីការកាត់ក្បាល 64</u>

ពេលយើងខ្ញុំ ក្នុងប្ដូរទិញគ្នាវិលវិញ ក្រុមដើរទៅយើងបាន
ជិះរថយន្តទៅទីតាំងសាកសួរពិគាត់ទៀត ឃុំស្ទូង ស្រុកស្ទូង ខេត្តកំពង់
ធំចម្ងាយ 7 គីឡូម៉ែត្រ ហើយមានចំងាយប្រហែល 4 គីឡូម៉ែត្រ
ពីទីស្នាក់ការភូមិ ស្រុកបន្ទាយ ។ ក្រុមយើងបានចូល
សំភាសន៍មួយភាគី ២នាក់ ដែលរួចបានជីវិតពីឃើញផ្ទាល់
ភ្នែក ។ សេចក្ដីរាយការណ៍របស់អ្នកទាំង២ មានខ្លឹមសារ
ដូចតទៅនេះ ៖

<u>ករណីទី 1</u>

ឈ្មោះ ចាន់ ថេង អាយុ 63 ឆ្នាំ មានស្រុកកំណើតនៅភូមិកាកំពង់

ឃុំក្បាលត្រាច ស្រុកឆ្លូង ខេត្តក្រចេះ ។ សព្វថ្ងៃរស់នៅភូមិឃុំដដែល
ប្រកបរបររកស៊ីស្រែចំការ និងធ្វើជាមេឃុំក្បាល ។ គាត់ពីឆ្នាំ
1979 រហូតដល់ធ្វើវិវាទ និងឆ្នាំ 1988 បានធ្វើជាមេឃុំ ក្បាលស៊ាប់
សព្វថ្ងៃ ។ លោក ចាន់ ចេ បានបន្តថា កាលពីសម័យប៉ុលពត
គាត់ត្រូវពួកវាចាត់តាំងអោយធ្វើជាមេក្រុម ស្រុកស៊ែល ។ គាត់
គាត់មិនដែលបង្ហាញអ្នកណាស៊ីពួកប៉ុរគ្រេចមច ព្រោះគាត់ជា
មនុស្សស្មោះត្រង់សំខាន់ណាស់ ។ រហូតមេឃុំបាន
បន្តថា នៅក្នុងភូមិកសិករដីស្រែព្រៃក្របើ លាយបងក្រុងភោរ
មកលក់នឹងពួកឈ្លបនៅនោះ នៅតែមកលាក់ស្រូវនំបាំ
និងមាស ពួកគេតាំងចិត្តមិនខ្លាច លាប ស្រែនឹងពីមុន
មក ។ គាត់បន្តថា ថ្ងៃមួយគាត់បានបញ្ជូន ~~ពួកគេ~~ ពួកគេ
ចាប់ផ្ដើម ខ្ញុំស្តាប់ ពួកវានៅតែរើសអោយធ្វើការទៀត ។
ពួកគេ ស្រែ ចាប់បាក្នុងកសិករព្រៃក្របើ ត្រូវពួកវា
ធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ ហើយយកទៅ សម្លាប់ចោលនៅ
នៅក្នុងមន្ទីរគុកទួលស្លែង ឬ ស 64 ។ ~~នៅតែ~~
នៅតែរបស់ មិនសំលាប់នាក់ក្នុងរណ្ដៅស៊ីៗ ស្រៀវចេះ នឹងសំលាប់
មាស ពីរ - បីខ្ញុំ បុរសនាក់ សាក់រណ្ដៅក្នុង វាយបាយ ។
គាត់ក៏បានបន្តថា នៅតែសំលាប់នេះ គាត់មិនបានរបៀបខ្លាំង
ស្រុកចេះ ក្នុងរយៈកាលប៉ុណ្ណោះ ។ បានរើសរមែគោះពីរនាក់ស្រែ
ឡប់ចាប់ក្នុងកសិករព្រៃក្របើ ៣ ហើយសព្វថ្ងៃនេះនៅមានជីវិត
រស់នៅទៀត ឈ្មោះ នឹម ឡឹម សព្វថ្ងៃរស់នៅភូមិត្រពាំងពាក់
ឃុំក្បាលត្រាច ស្រុកឆ្លូង ខេត្តក្រចេះ និងមានរមែគោះម្នាក់ទៀតឈ្មោះ
នឹម ពៅ សព្វថ្ងៃរស់នៅភូមិវត្តឡាត ឃុំក្បាលត្រាច ស្រុក
ឆ្លូងកើតរស់នៅជាមួយខ្ញុំ ក៏ពួកគេ សព្វថ្ងៃនេះបានខ្ចប់សល់ហើយ
គាត់ក៏ ចាន់ ចេ បានបន្តថា នៅក្នុងកសិករព្រៃក្របើ
នៅក្នុងជាប់ក្បាលក្បាល ឃុំក្បាលត្រាច ស្រុកឆ្លូង ខេត្តក្រចេះ ។ នៅតែ
ក្នុងកសិករព្រៃក្របើនេះ គាត់ក៏ ចាន់ ចេ មិនបានធ្វើការ
អោយប្រាប់ទេ ព្រោះគាត់ក្ដាប់មិនបាន ~~ស្គាល់ទៀតទាំងលោ~~ ។

ក្រុមយើងបានបញ្ចប់ការសិក្សាមួយករណីនេះ ដោយត្រូវយកនោះ
ហើយក៏បានធ្វើការសិក្សាមួយករណី បន្ទាប់ទៀតផ្ទាល់
ទៀត ។

<u>ករណីទី២</u> :

ឈ្មោះ ទី ញ៉ុះ អាយុ 46ឆ្នាំ កាលពីមុនរស់នៅភូមិកាត់ក្រ
ឃុំ ស្រុក ខេត្តក្រចេះ មានកូនប្រុសស្រីចំនួន
ធ្វើដោយខ្លួន ។ គាត់ពេលនោះជាគ្រូបង្រៀន
ហើយបង្រៀនកូនសិស្សចំនួន 48នាក់ ។ ពេលការណ៍ដូចជា:
ពេលមួយនោះ គាត់បានទៅប្រជុំនៅវាលឃុំ ហើយបាន
ឃើញពេលប្រជុំឃុំ ក៏បានឃើញពួកខ្មែរក្រហមយកកូន
សិស្សទៅសម្លាប់ ។ ពីមុនពីនោះ គាត់បានសួរថាហេតុអ្វី
ពេលមុនគេ ធ្វើបាបកូនសិស្សរបស់គាត់ ។ ចំពោះគាត់ផ្ទាល់
ក្នុងចិត្តមិនដឹង ការស្លាប់នឹងបានសម្លាប់ទៀត ។ គាត់បន្ត
ថា ពេលប្រជុំឃុំគាត់ឃើញពួកវាប្រមូលកូន
សិស្សដែលឈ្មោះ ២ ឬ ការស្លាប់ក្រោយៗ ។ ហ៊ុ.ស៊ី...
ពួកវាសម្លាប់អ្នកទោសមិនចេះមើលពេលវេលា ទុនសម្លាប់ពេល
យប់ទុនសម្លាប់ពេលថ្ងៃ នៅតាមកន្លែងផ្សេងៗ ។
អ្នកទោសត្រូវពួកវាយកទៅចងនៅក្បាលភូមិ ពេលខ្លះ
ចំហើយនៅព្រៃក្បែរ នឹងពេលសម្លាប់ពួកវាបណ្ដើរយក
យកទៅព្រៃចំការនៅស្ងាត់ ។ ពេលនៅដល់ពួកវាឲ្យ
អ្នកទោសជីករណ្ដៅ លើកពេលជីករួច ពួកវាបញ្ជាឲ្យអ្នក
ទោសឈរនៅមាត់រណ្ដៅ ហើយឲ្យអ្នកទោសលុតជង្គង់
ដោយពួកវាសួរថា ទេ! ចប់ហើយៗ ពួកវា
ឲ្យអ្នកទោស ជីករណ្ដៅនឹងលូកដៃ កាប់នឹងចបកាប់ដី
ក្បាលអ្នកទោសដោយគ្មានមេត្តា ហើយដាក់ក្នុងរណ្ដៅ
តែម្ដងៗ ។ មានពេលខ្លះពួកវាឲ្យអ្នកទោសដាក់ខ្លួន
ក្នុងរណ្ដៅ នឹងបានកប់ទាំងរស់ អ្នកខ្លះស្លាប់ទៅវិញ
ហើយលុបរណ្ដៅនោះទៀតមកវិញ ។ ក្នុងរណ្ដៅមួយមាន

ស្ទូរគាល់ថាសាក់សព ២-៣ ឆ្នាំ ៤នាក់ ឈរនៅនោះ ដើម្បីការពារ
ឃ្លាតពីគ្នាពី 10 ទៅ 20 ម៉ែត្រ ពាយឆ្ងាយពាសពេញព្រៃ
ឆ្ងាយពីផ្លូវម៉ែត្រ ឬរព្រៃ ។ គាត់ក៏ទៀតៈ បង្គួចា មានខ្មោចមួយ
ប្រមាណ [illegible] បាន ជ្រើសរើស ទៅកាប់ ឈើ [illegible]
យកមកធ្វើផ្ទះ ហើយ [illegible] យកគុយ ទៅ [illegible] ។ ពេល
នោះបានឃើញពួកសម្ភារៈ [illegible] ក្នុងគោលដៅ [illegible] សំលាប់
[illegible] ក្នុង [illegible] ដើមឈើ [illegible]
ក្រោយ [illegible] ។ ហើយ [illegible]
[illegible] គាត់បាន [illegible]
[illegible] ហើយ [illegible] ដើម [illegible]
[illegible] ពេលនោះគាត់បានឃើញ [illegible]
[illegible] ហើយ [illegible] កាប់ [illegible]
[illegible] ។ [illegible] ប្រហែល [illegible]
[illegible] ។ [illegible]
[illegible] ។ [illegible]
[illegible] ដើម [illegible]
[illegible]
[illegible] ពេល [illegible]
[illegible] ពេល [illegible] ហើយ [illegible]
[illegible] មានពួក [illegible]
[illegible] ។ [illegible]
[illegible]
[illegible] ។ [illegible]
[illegible] បាន [illegible]
[illegible] ។ ប្រហែល [illegible]
[illegible]
ប្រហែល 50 ម៉ែត្រ [illegible]
[illegible] ។

ដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែម ក្រុមយើងបានទៅសាកសួរ

ឈ្មោះ ចា ចំការកៅស៊ូ ឬ ចំការកៅស៊ូលេខ 64 ។ ក្រុមយើងបាន

ដឹងថា ដើម្បីការពារការកាប់ឈើ ការស្ទង់ទីតាំង ក្នុងចំការ

ចំការកៅស៊ូ មានក្រុមហ៊ុនចុះល្បាត ការពារ ។ ដើម្បីនេះ

មានទីប្រជុំ ដើម្បីដឹងពីចំនួនក្រុម ហើយការចុះល្បាតនៃចំការ

ការពារត្រូវបានបែងចែក ជាក្រុម ដើម្បីការពារ ជាក្រុមៗ

ក្នុងមួយៗ មាននាក់ការពារចំនួនពី 2-3 ទៅ 4 នាក់ និងមាន

ចំនួនសរុបពី 4000 ទៅ 5000 នាក់ ។ គាត់បានបញ្ជាក់ទៀតថា

បញ្ហាកាប់ឈើនេះ មានក្រុមខ្លះ ដឹងការដឹកចេញ ។ ដោយ

ក្នុងការដើម្បីទប់ស្កាត់នេះ ក្រុមយើងបានចុះកត់ត្រា

ការ- ដើម្បីកំណត់ និងប្រើម៉ាស៊ីន GPS ។ គាត់បានប្រាប់ថា

ក្រុមចំនួន 7 នាក់ ដែលបានដឹងរឿងនេះគឺឈ្មោះ តុល , គាត់ដឹង ,

ប្អូនថ្លៃគាត់ឈ្មោះ ពៅ , សុខ , ស្រីពៅ និងម្នាក់ទៀត

និងចៅឈ្មោះ ភក្ដីនិងកូនស្រី ។ ដែលជាអ្នក

គ្រួសារឈ្មោះ ប៊ុន សំអាត ពៅ ស៊ីក , សុខា ជាអ្នកកាប់

ហើយ បញ្ជាក់ឈ្មោះ វណ្ណា និង សារ៉ា ។ គាត់បញ្ជាក់ គាត់ដឹង

បានបញ្ជាក់ថា ដើម្បីការពារ ការការពារព្រៃឈើ

រួមគ្នាជាមួយ គាត់បានចងឈ្មោះ អ្នកកាប់

គោលដៅដោយម៉ាស៊ីន GPS និងកំណត់ទីតាំង ក្រុមយើង

~~បានចុះត្រួតពិនិត្យការកាប់ឈើ ជាច្រើន~~

~~និងការពារ~~ ។ បានធ្វើការទៅកាន់

ឃុំ២ ផ្សេងទៀត ៤ ភូមិ ដោយចំណាយប្រហែល

4 ម៉ោង ដើម្បីធ្វើការសួរនាំ នៅទីនោះ ។ ពេលក្រុម

យើងទៅដល់ឃុំ២ ក៏បានធ្វើសំណួរជាមួយអាជ្ញាធរឃុំ

~~ចាងហ្វាងលោកប្រធាន~~ ៖

ឈ្មោះ ជីម វិន អាយុ 45 ឆ្នាំ ជាមេឃុំ២ ។

ពេលយើងបានបញ្ជាក់ថា ឃុំ២ ក្នុងការការពារព្រៃឈើ

ប្រើប្រាស់ពួកគាត់ទេ អាចពឹងការផ្សងព្រេងតែស៊ីឈ្នួលគេ
កសិករក៏យកតែតម្លៃចំណេញជាថ្មីៗ ។ ការឈប់នេះយើងកំពុង
ពន្យល់ពួកគេ ដើម្បីនរណាម្នាក់ផ្ទុកស្បៀង ដើម្បីពួកគាត់ចេញទៅផ្ទះ
ក្នុងស្រុក នៅ ព្រៃភ្នំ ដើម្បីរក្សាទំនាក់ទំនង និងយកទៅលក់
នៅទីតាំងចំការកៅស៊ូក្នុងស្រុក ទោះជាគ្រប់ពេលបានថ្ងៃលើចំណាយ
ការដើរ ។ និងទោះបីជាការចេញថ្មីៗ ពួកគាត់ចង់
ទៅនៅជាមួយក្រុមគ្រួសារ ។ ពេលឃុំនិងពួកនរណាម្នាក់
ក្នុងស្រុក ក្រុមយើងបានត្រឡប់មកផ្ទះវិញនៅថ្ងៃ
នៅម៉ោង 4 និង 20 នាទី ហើយមកដល់ផ្ទះនៅស្រុកវិញ ។

ឃុំ ឈ្មោះ ថ្ងៃទី 01.07.99

នៅព្រឹកថ្ងៃទី 01-07-99 ក្រុមយើងនិងយើងបានចេញ
ដំណើរនៅម៉ោង 7 ពេលព្រឹកដល់ម៉ោង 7 ខ្លះទៅឃុំ ឈ្មោះ ចម្ងាយ
ពីផ្ទះប្រហែល 12 គីឡូម៉ែត្រ ដែលនៅតាមផ្លូវកៅស៊ូក្នុងស្រុក
ការពិភាក្សា ។ ក្រុមយើងបានទៅដល់ផ្ទះ មេឃុំ
នៅម៉ោង 7 និង 15 នាទី ហើយបានជួបគាត់មេឃុំ ឈ្មោះ
តាន់ សុន អាយុ 63 ឆ្នាំ , គាត់ជំនួយការ ឈ្មោះ វ៉ា ឈឿន អាយុ 57
ឆ្នាំ , គាត់ស្មៀនឃុំឈ្មោះ ស្លាង ចាន់ អាយុ 42 ឆ្នាំ និង គាត់ទី៣ ឈ្មោះ
អាយុ 37 ឆ្នាំ ជាអ្នកប្រឹក្សាការងារឃុំ ឃុំ ។ គាត់តាសុន
មេឃុំបានឲ្យយើងដឹង តាមពីដំណាលការ គាត់ជា
ក្រុមមេការស្រី នៅភូមិ ឃុំ ឃុំ ស្រុក ព្រៃវែង
គាត់មេឃុំបានឲ្យយើងដឹងថា ក្រោយពីសម័យមុនគាត់
ក្នុងស្រុក ក្នុងនោះបានការដើម្បី អភិវឌ្ឍន៍ ឃុំ ឃុំ
ទីតាំងនេះមានចម្ងាយ 12 គីឡូម៉ែត្រ ពីទីរួមស្រុក
ពេលព្រឹកយើងដល់ម៉ោង 7 ទៅការដើម្បីនិងចុះពីភ្នំដល់ 12
ថ្ងៃចេញពីភូមិ ។ ទីតាំងនេះស៊ីឈ្នួលប្រជាជនក្នុងឃុំឈ្មោះ

ក្នុងគុក និងទីតាំងសំលាប់ឈ្មោះ ត្រពាំងតាយ ស្ថិតនៅក្នុងភូមិតាល
ឃុំឃ្សឹម ស្រុកស្នួល ខេត្តក្រចេះ មានចំងាយ 10 គីឡូម៉ែត្រពីផ្លូវ
ការឃុំ និងចុះពីផ្លូវជាតិ 5 គីឡូម៉ែត្រទៀត ។ ចន្លោះទីតាំង
សំលាប់នេះ ព្រៃដុះរុំជិត គួរឲ្យខ្លាចរអារ ជាពិសេសនៅ
ពេលយប់ ដើមឈើព្រៃធំៗ នៅទីនោះមាន ចំការដំឡូងមី
កសិករ ។ ទីតាំងនេះពួកវាយកសំលាប់មនុស្សដោយ
ផ្ទាល់ដៃ គឺសំលាប់ដោយប្រើដំបង ដោយដាក់ក្នុងរណ្តៅ ។ ក្នុង
គុក ត្រូវបានសង់ឡើងដោយពួកវាដោយប្រើឈើ ប្រក់ស្បូវ
នៅទីនេះ ដោយត្រូវដាក់ខ្នោះក្នុងពេលយប់ ។ មនុស្សស្លាប់
មានចំនួន 200 នាក់ មានចាស់ និងក្មេង ។ ពួកវាវាយធ្វើបាប
ជាច្រើន ជាមួយ ។ ឃុំការ តែងតែមានការធ្វើបាប
ដោយអត់បាយ ទឹក ហូបចុក ។ ប៉ុន្តែ
ពួកគេបានដោះលែង ដោយមិនសំលាប់ទាំងអស់ ។ ការនោះពួក
វាបែងចែក ប្រពន្ធកូនដាច់ដោយឡែក ដោយយកទៅសំលាប់ ។
ដើម្បីកុំឲ្យពួកវារត់ចេញ ឬ ដោះស្រាយដើម្បី
រស់រានមានជីវិត ព្រោះពួកវាចង់ឲ្យ បុគ្គលិកជាច្រើនស្លាប់ ។
ចំពោះក្រសួងជាទីតាំងសំលាប់នេះ មន្ត្រីក្នុងគុក ព្រៃឈើ
ហើយ ពេលដែលខ្មែរក្រហមបាន យកទៅចោលក្នុងព្រៃ និងក្នុង
ស្រះ ដែលជាត្រូវ ដើម្បីលាក់បាំងទាំងអស់ ក្នុង 3 ថ្ងៃ ។ ទាំង
ព្រៃ ដួលរលំ ហើយ ពេល ប្រជាជន និងមិន
ឃើញគុកទាំង 3 ថ្ងៃនោះ ។ ក្នុងចំណោមអ្នកទោស 200 នាក់
មានអ្នកមានជីវិតរស់ 3 នាក់គឺ ដោយសារកងទ័ពរំដោះ-
ជាតិ ជាពិសេស ឆ្នាំ 1979 ទី 1 ឈ្មោះ ថាច់ ម៉ែន, ~~ទី2 ឈ្មោះ សាយ ក្រើន~~ អាយុ 55 ទៅ 56 ឆ្នាំ រស់នៅក្នុងភូមិតាល
ឃុំឃ្សឹម ទី 2 ឈ្មោះ សាយ ក្រើន ភេទប្រុស អាយុ 66 ឆ្នាំ សព្វ
ថ្ងៃ រស់នៅក្នុងភូមិស្ពានស្វាយ ទី 3 ឈ្មោះ ជឹង ចេន
ភេទស្រី អាយុ 45 ឆ្នាំ សព្វថ្ងៃរស់នៅក្នុងភូមិតាល ឃុំឃ្សឹម ។

គាត់និងឪពុកក្មេកខ្ញុំ ពាក់ព័ន្ធ បានប្រាប់ថា ឪពុកក្មេកខ្ញុំឈ្មោះ
កុយ [illegible] ស្លាប់ហើយ ដោយសារឈ្មោះ ម៉ៅ ប្រធានភូមិ
និងឈ្មោះ សាម សុខ [illegible] ចំណែក នួន គាំ ហៅ ណេត [illegible]
ឪពុកក្មេកខ្ញុំ ហើយក៏បានកាប់សម្លាប់ [illegible] ។ និង
ជាមនុស្ស [illegible] ប៉ុន្តែ [illegible]
[illegible] ។ [illegible]
[illegible] នួន គាំ ហៅ ណេត
ជាមនុស្ស [illegible] ឪពុកក្មេកខ្ញុំ ស្លាប់បានសម្លាប់មនុស្ស ចំណែក [illegible]
ការ [illegible] ពាក់ព័ន្ធ ២ ឈ្មោះ [illegible] និង សុខ ប្រធានសហករណ៍
ឈ្មោះ [illegible] បានចាប់ [illegible] និង ជាមនុស្ស [illegible]
មិនមានខ្លួន [illegible] ទៅវិញ [illegible]
បានដឹងច្បាស់ [illegible] បានហៅឈ្មោះ នួន គាំ ហៅ ណេត
[illegible] ១ [illegible]
ដូចជា ៖

ឈ្មោះ នួន គាំ ហៅ ណេត (ឈ្មោះ [illegible] បានចូល
[illegible] ឆ្នាំ 1970 [illegible] ថា
គាត់ជាមនុស្ស [illegible]
[illegible]
[illegible] ។
[illegible] 51 ឆ្នាំ [illegible]
[illegible]
[illegible] ។ គាត់បានប្រាប់ [illegible] ថា [illegible]
[illegible] គាត់បាន [illegible]
DK [illegible] ឆ្នាំ
1970 បានទៅ DK [illegible] ។ [illegible]
[illegible]
[illegible] ឆ្នាំ 1975 ។ [illegible] 17 មេសា 1975

ដោយគាត់ធ្លាប់ជាអតីតកងទ័ពពីសម័យមុន គាត់ត្រូវអង្គការ
យកទៅធ្វើទារុណកម្មសាហាវ ជាប្រវត្តិរបស់គាត់ពីឆ្នាំ
1975 - 1979 ។ ជាប់គាត់រំលឹកពីរឿងរ៉ាវកាលពីមុន ទឹកភ្នែក: ហូរ-
ការចាំគាត់ជាមេកុកកន្ត្រាក់សំលាប់មនុស្សនោះ គាត់បានបើក
កៀបៗ ដូច និយាយថា គាត់រំលឹកឃើញហើយនោះប្រហែល
ត្រឡប់មកវិញហើយ ក្រោយឆ្នាំ 1975 - 1979 គាត់រស់ជាមនុស្សថ្មី
ដែល ជាប្រវត្តិរបស់គាត់ ប៉ុន្តែ គាត់បានបញ្ជាក់ថា ដោយសារ
គាត់ធ្លាប់ធ្វើកងទ័ពពីមុន ទើបគាត់ ត្រូវបាន ចាប់ខ្លួនយកទៅដាក់គុក
។ គាត់ បន្តថា ក្រោយថ្ងៃទី 7 មករា 1979 គាត់ធ្វើជាគ្រូ
បង្រៀន នៅភូមិឃុំអង្គរ ស្រុក ស្អាង ខេត្តកណ្ដាល
ក្រោយមក គាត់ចូលធ្វើជាមេភូមិ ដល់ឆ្នាំ 1981 ក្រោយមកទៀត គាត់ត្រូវបាន
ឆ្លាតណាស់ ធ្វើជាមេភូមិ ពេលនោះ គាត់ធ្វើជា មេភូមិដែល
ជាមេភូមិ ១ ក្រោយមកទៀត គាត់ត្រូវបានប្រជាជន
បោះឆ្នោតអោយធ្វើជាមេឃុំ ឃុំ និង ក្រោយមកទៀតដោយ
ស្រុក កណ្ដាល ជាថ្មីម្ដង គាត់ត្រូវបានគេអោយធ្វើ
ជាគ្រូបង្រៀនគ្រប់គ្រងស្រុក ។ នៅក្នុងស្រុកបាន ស្គាល់គាត់:
ថាគាត់បានចាត់តាំងអោយទៅរៀន ពេលមកវិញបានតែងតាំងអោយ
ធ្វើជាអនុប្រធានគណៈកម្មការស្រុកពីឆ្នាំ 1983 - 1986 ។ បន្ទាប់
មកធ្វើការងារអភិវឌ្ឍន៍ស្រុក និង ក្រោយបោះឆ្នោតឆ្នាំ 1993
មកការងារគាត់ ស្ថិតនៅ: ហើយគាត់ក្លាយជាសមាជិក-
គណៈកម្មការស្រុក មានតួនាទីជាប្រធាន ក្រោយមកទៀតបាន
តាំងអោយធ្វើជា ពេលនោះដោយសារតែគាត់ចាស់ បានប្ដូរ
អោយធ្វើ បានឈប់ពីការងារគាត់ ហេតុនេះហើយគាត់ត្រឡប់ទៅរស់នៅ
បានក្លាយជាអ្នកស្រែចំការ ប៉ុន្តែគាត់នៅ ឃុំ ឃុំមេមាន់ ។
គាត់រំលឹកពីអតីតកាលដ៏ជូរចត់ គាត់បាននិយាយថា គាត់
និងគ្រួសារ ចង់អោយមានសុខសន្តិភាពក្នុងការ

កាត់តាមផ្លូវលំបេះដូងត្រែបែប ។ ដោយពេលសំរាកបន្តិចទៀត យើងនឹងមកដល់ស្ពានកំពង់ ចាស់ ដែលជាប្រភពទឹកស្ទឹង ហើយក៏ជិតដល់ការសំរាកមួយស្រា ។ ដោយឡែកទីតាំងទស្សនីយ ត្រពាំងល្ពក និងទីតាំងសំរាកត្រពាំងខ្លាយ ត្រូវផ្លូវដើរកាត់ និងចាំមានការគួរឱ្យរំភើប ព្រោះសំបូរព្រៃ និងទស្សនីយ ជាបន្តបន្ទាប់ ក្រុមដើរកំសាន្តនឹងមានឱកាសមើលទីតាំងថ្មី ៗ ដោយចាំផ្លូវប្រឡាក់ដីក្រហមមានសំណាកស្លឹកឈើ ហើយក្រុមយើងចំណាយពេលប្រហែលដប់ប្រាំសំណាក់ម៉ោង ម៉ោង 9 និង 30នាទី ហើយបន្តដំណើរតាមផ្លូវទាំងអស់ទៅ ទៅកាន់ស្រុកស្នួលវិញដោយសុវត្ថិភាព ។ ក្រុមយើងបាន មកដល់ស្រុកស្នួលវេលាម៉ោង 12 ថ្ងៃ ។

ទីតាំងភូមិសាស្ត្រ ស្រុកស្នួល

ស្រុកស្នួលគឺជាស្រុកមួយដែលមានទីតាំងភូមិសាស្ត្រ ខាងជើងជាប់នឹងស្រុកក្រចេះ ខាងលិចជាប់ស្រុកឆ្លូង ខាងជើងឆៀងខាងកើតជាប់ស្រុកកែវសីមា (ខេត្តមណ្ឌលគិរី) ខាងកើតជាប់ប្រទេសវៀតណាម ខាងកើតឆៀងខាងត្បូង ជាប់ស្រុកមេមត់ខេត្តកំពង់ចាម ។ ស្រុកស្នួលមានឃុំចំនួន 8 ឃុំ និងមាន 40 ភូមិ ប្រជាពលរដ្ឋសរុប 9.497 គ្រួសារ ចំនួនមនុស្សសរុប 50.779 នាក់ ស្រី 25.828 នាក់ ជនជាតិភាគតិច 691 នាក់ ស្រី 212 នាក់ ផ្ទៃដីសរុបមាន 5.041 ហិកតា ផ្ទៃដីស្រែវស្សា 1.680 ហិកតា ផ្ទៃដីស្រែប្រាំង 2.508 ហិកតា ផ្ទៃដីចំការ 853 ហិកតា ផ្ទៃដីលំនៅ 714 ហិកតា ផ្ទៃដីព្រៃឈើមានប្រមាណ 86,84% ។ ក្នុងរយៈពេលជាងការកាប់ឆ្ការព្រៃឈើ របស់ក្រុមហ៊ុនព្រៃ សម្បូរការបាត់បង់ធនធានធម្មជាតិ ព្រោះតែមានការកាប់ព្រៃតាមបណ្តោយបន្ទាត់ព្រំដែន ប្រជាជនរស់នៅក្នុងភូមិសាស្ត្រ ស្រុកស្នួលមានការ

ទៅចាំយាមល្បាត ដោយកាន់កាំភ្លើងបាញ់ សាកល្បងពីរបីគ្រាប់ ផង។
ស្រាប់តែ ពេលវេលាមកដល់ ពេលដែលខ្ញុំ ត្រូវចេញទៅ ។
ក្រុមកើតទីយើងនេះ មកដល់ទីប្រជុំជនតាកែវ ខេត្តតាកែវ នៅ
ថ្ងៃ 2.សីហ 30ឆ្នាំ ហើយ មានក្រុមទាហាន ថ្មី ចេញ ទៅសមរភូមិ
ក្រុងតាកែវ ដោយធ្វើការសំអាតទីតាំង ដាក់ពួកទាហាន ទៅប្រយុទ្ធ
ប្រឆាំងសត្រូវ ។ ពេលសមរភូមិ ស្រុក ថ្មី ចេញ ក្រោយ
ប្រកាសថា ទីតាំងក្រុមខ្ញុំនៅក្រុងតាកែវ មិនឆ្ងាយពេក ទីនោះ
ប្រហែល ចំងាយ 12 គីឡូម៉ែត្រ ពីទីប្រជុំជនតាកែវ ស្រុកបន្ទាយ
ទីតាំងក្រុមនេះ តាមបណ្តោយផ្លូវ របស់ទាហាន ក្រុម នៅថ្ងៃ ១ពេល
ធ្វើដំណើរ ក្រុមពួកគេសម្រាកហើយ ពួកយើងនៅ ទីនោះ
ត្រៀមរៀបចំ ដោយសំពាយកាបូប ការពារខ្លួន មិនតែ
ប៉ុណ្ណឹង ។ ចំណុចមួយទៀតនៅក្នុងព្រៃតាកែវ ស្ថិតនៅក្បែរ
ទីតាំងសំពាយនៅតាមបឹងធំ ពេលមួយ ទាហាន នាក់ពេលនោះ
ប្រវែង 15ហាត់ ។ ចំណុចមួយទៀតនៅតាមកញ្ចុះ ជាទីតាំង
សំពាយ ពួកគេសម្រាកនៅជើងភ្នំ ដោយដាច់ស្រយាល
ពីផ្លូវធំ ទីនោះគ្មានអ្នកស្រុកនៅ ហើយសំពាយ ។ ចំណុច
មួយទៀតនៅជាយ ព្រៃ ស្រុក ស្ថិតនៅក្បែរ ព្រៃ ភ្នំ ដែលជិត
ក្រុងខ្ញុំ ~~xx~~ ទីតាំងសំពាយកាបូប ចំងាយ 30 គីឡូម៉ែត្រ
ពីតាកែវ ក្រុម ប្រជាជនរស់នៅ ធ្វើស្រែតាម ភូមិព្រៃ
និងដោយស្រែពេលមួយ ។ ចំណុចមួយទៀត ឃុំតំបន់
ស្ថិតនៅក្បែរព្រំ ឃុំតំបន់ ក្រុងខ្ញុំ ពួកគេយកពួកទាហាន
ទៅធ្វើសង្គ្រាមទៀត ទីតាំង ក្រុមកណ្ដាល ៤ ចំងាយ 50
គីឡូម៉ែត្រ ស្ថិតពីភ្នំដើរទៅ ដោយសំពាយកាបូបខ្លួនឯង
ម្នាក់ ។ ជាប្រចាំក្រុមយើងបានទទួលគ្រាប់រំសេវ យកទៅ
ពួកទាហានស្រុកក្រុងពីមណ្ឌលខេត្ត ដើម្បីការពារ
នៅក្នុងតំបន់ទីតាំង ។

នៅថ្ងៃទី 2-7-1999 ក្រុមយើងបានចេញដំណើរទៅ
នៅម៉ោង 7 ព្រឹក ដោយម៉ូតូ ឆ្ពោះទៅកាន់ឃុំកញ្ជរ ស្រុក
បាធាយ ខេត្តកំពង់ចាម ... ពួកយើង
បានចុះទៅជាមួយក្រុមយើង ដោយក្នុងខែ ... ក្រុម
... ប្រជាជន ... ដោយ ... ១ ...
ឃុំកញ្ជរ ក្រុមយើងបានជួបតាចាស់ម្នាក់ ឈ្មោះ ...
អាយុ 61ឆ្នាំ ។ ក្រុមយើងបានធ្វើការសាកសួរ
លោកតាពីក្រុមយើង ... ការដែលពេលនោះ
... ។ ... របស់លោកតា
ក្រុមយើងក៏បាន ... ពេលលោកតាបានជួប
... ។
... ក្រុមយើង ...
... ក្រុមយើងក៏បាន ...
... ៖
... ទី1

ឈ្មោះ យឹម ... អាយុ 66ឆ្នាំ ...
... ឃុំកញ្ជរ ...
...
... ។ ...
... ឃុំកញ្ជរ ...
... 10 ... ។ ...
... ។ ... យឹម ...
... ឆ្នាំ 1977 ... ឆ្នាំ 1978 ...
...
... 800 ... ឆ្នាំ 1978
...
... ។ ... យឹម ...
...
...

បានសំរាកពេលល្ងាចព្រលប់ ហើយបានចំណីអាហារ 10 ម៉ោងព្រឹក និងល្ងាច
ប្រហែល 9 ម៉ោង ។ អ្នកទោសត្រូវពួកវាដាក់ខ្នោះជើង រាល់គ្នាយប់ដដែល
ពាក់ខ្នោះ ។ អ្នកទោសត្រូវពួកវាបែកជា 2 ប្រភេទ គឺ ទោសធ្ងន់
និងទោសស្រាល ។ អ្នកទោសធ្ងន់ពួកវាមិនអោយចេញទៅណាមក
ណាទេ ដោយពួកវាដាក់ខ្នោះជើងអោយនៅមួយកន្លែង ហើយវាបាន
អោយអ្នកទោសនីមួយៗនូវបំពង់សំរាប់ជុះក្នុងមួយថ្ងៃ ដោយដាក់នៅ
ក្នុងបន្ទប់ មានក្លិនស្អុយពេញបន្ទប់ ក្លាយជាព្រៃ ...
ក្លិនស្អុយតែម្តង ស្ទើរតែអោយអ្នកទោសស្លាប់ ។ អ្នកមានទោសធ្ងន់មិន
អនុញ្ញាតអោយដឹកនាំចេញទេ ព្រោះខ្លួនគាត់មានរបួស ។ ចំពោះអ្នក
ស្រាលវិញតាមវិធីវាអោយចេញទៅធ្វើស្រែចំការ ហើយនៅពេល
យប់ត្រូវដាក់ខ្នោះជើងដូចអ្នកទោសធ្ងន់ដែរ ។ ក្នុងមួយថ្ងៃអ្នក
ទោសស្លាប់ពី 10 ទៅ 20 នាក់ អ្នកទោសស្រាលត្រូវយកព្រួចទៅ
កប់ ដោយគេនាំទាំងយប់ ក្នុងមួយរណ្តៅមានសាកសព 3 ឬ 4 រូប
អោយទៅកប់នៅភូមិព្រៃ ។ ប្រភេទអ្នកទោសមានដូចជា អ្នកធ្វើការ
ស៊ីវិល ប៉ូលីស និងគ្រូបង្រៀន ។ ពាក្យថា យ៉េន លើន បានបង្ហាញថាគាត់
ត្រូវពួកវាកាប់ដោយចបកាប់ម្នាក់ម្តងៗ ...
បានខ្លួន ... ដោយ ... សំលាប់ ...
និងដោយការ ... ខ្នោះ ដោយ ... ពួកវាថាគាត់ ... លើន ...
ហេនលើនទេ ។ ... លើនទេ ត្រូវពួកវាយកទៅ
សំលាប់ម្តងហើយ ។ ក្រោយមកពួកវា ... ខ្នោះ
លើន ពួកវាក៏បានដោះលែងគាត់ ...
គឺយកគាត់ទៅ ... មិនអោយ ... ក៏បានអោយ
ដឹក ។ ក្នុងចំណោមអ្នកទោស ... 800 នាក់ មានតែ 3 នាក់គត់ដែល
នៅរស់ ដោយពួកនិរសារ ... និង ... ពួកគាត់ ... 2
... ។ ... ពួកនិរសារ វាក៏បាន ...
... អ្នក ... ទោស ... ។ គាត់
បន្តថា ... ព្រៃ ... ក្រោយ ...

គាត់រាយប្រាប់ថា សាកសពក្រៅ និងលើដាប់ មានបំរើននៅរណ្តៅមួយ ទំហំ 8 ម៉ែត្រ បួនជ្រុង ជំរៅ 2 ម៉ែត្រ គ្រប់ៈ គាត់គណនាប្រហែល 150 នាក់ មានចំងាយ 150 ម៉ែត្រ ពីខាងកើតផ្ទះ និងរណ្តៅតូចៗ ទៀត គាត់ដាយដំណឹង ។ ប្រធាន សន្តិសុខឈ្មោះ ប៉ុន បន្ទាប់មក ឈ្មោះ គុយ និង ការ ។

ក្រុមយើងបានបញ្ចប់សំភាសលោកតា យ៉េន ហ៊ិន ត្រឹមណោះ ។ ក្រោយពីបានចំណុចការស្ទង់ភូមិស្រែ ហើយ ក្រុមយើងរួមជាមួយលោកមេឃុំ បានបណ្តើរលើ ឆ្ពោះទៅទីតាំងគុកសន្តិសុខ ទៀត ។

ក្រុមយើងបានមកដល់ទីតាំងគុក (មន្ទីរសន្តិសុខ) វេលាម៉ោង 8 តឹក ។ ទីតាំងគុកសន្តិសុខនេះ បានការពារលៀសសព្វ ពេលក្នុង ទាំងភូមិបានប្តូរកាប់ពីខាងលើ និងរូបប្រាក់ឡើង មន្ទីរមួយនេះត្រូវគ្រួសារយកជាលោក ខ្លូត តាវ៉ែប ក្បាលស ។ ដោយពីលើគេនិង ធ្វើម៉ាស៊ីនGPS ចុចយកទីតាំង និងចំណុចជាច្រើន ក្រុមយើងក៏បាន ថតរូប សំភាសជាមួយម្ចាស់ផ្ទះ ដែលមាននៅក្នុង ខ្សែការក្រោម ៖

កាសែតទី2

ឈ្មោះ ខ្លូត តាវ៉ែប អាយុ 56 ឆ្នាំ ភេទប្រុសជាម្ចាស់ផ្ទះ នៅលើឃុំ ... ស្រុក ... ខេត្ត ... ។ គាត់បានរាយការណ៍ថា ៖ ផ្ទះនេះបានកាន់កាប់ឡើងនៅឆ្នាំ 1961 ដល់ឆ្នាំ 1970-1975 ពួកខ្មែរ ក្រហមបានដកយកទៅធ្វើជាមន្ទីរពេទ្យ ក្រោយមកទៀតឆ្នាំ 1976 ពួកវាក៏បានយកផ្ទះគាត់ធ្វើជាទីតាំងគុកសន្តិសុខតែម្តង ចំណែកគាត់ បាននៅរស់នៅជាមួយម្តាយក្រោម មានចំងាយ 150 ម៉ែត្រ ។ ចាប់ពីពេល នេះមកពួកវាបានធ្វើបាបទៅផ្ទះវិញ ហើយចាប់ប្រជាជនដែលមិនឲ្យ ចូលទៅស្លឹកចំពោះគេ ។ ពេលនោះ ពួកវាបានបញ្ជាក់គាត់ធ្វើជាចុង ភៅឲ្យពួកមេមិនរាប់ការឃ្លាំ ។ គាត់បញ្ជាក់ថា ផ្ទះខាងលើដាក់ អ្នកទោសចំនួន 200 នាក់ ខាងក្រោមដាក់ 200 នាក់ និង បង្វិលទៅវិញ ផ្ទះពុំប្រាកដនិយាយបន្ថែមទូទៅអ្នកទោស ប្រហែល 400 នាក់ទៀត សរុប

ចំនួនប្រហែល 800 នាក់ដូចគាត់ដែរ ហើយ វេង បានរាយការណ៍ពីការផ្ដើម
ក្រោយពេលខ្លួនបានដឹង ដែលគេហៅថា ពួកបង្កប់ខ្មាំង ដែលពួកគាត់បាន
យកកម្លាំងតាមស្របតាមពួកយោធាទាល់ទៅវិទ្យាល័យ
ហើយប្រើអ្នកទោស 4 នាក់ ដើម្បីសម្ងួតជើងដី ក្នុងនោះមានចាប់ពីភាគ
កងពលធំ នៅពេលដែលពួកវាដែលយកអ្នកទោសទាំងមកពីឆ្ងាយ
ការជួលមកដាក់នៅទីនេះ និងបញ្ជូនអ្នកទោសទាំងនោះទៅវិទ្យាល័យ ។
ពេលពួកវាចាប់ខ្លួនអ្នកទោស គាត់បានស្គាល់ពួកចាប់ក្រុមអ្នកទោស
ក្រោយសម្រេចអាកាសយាន្ត ។ និយាយរួមស្រដៀងនេះ គាត់បានសង្កេត
ឃើញថាឈើច្រើនក្នុងផ្ទះ ហើយមានបង្កប់នៅតាមដំបូលស្ទួចការ
ជើងតាកែវ ហើយបានបន្តថា ក្រុមក្បួនដោយសារតែសាលាដែលចេះដឹង
សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ និងចំនួនអ្នកទោសដែលពួកវាយក
ទៅសម្លាប់ ។ គាត់ គាត់ក៏លើកឡើងថា ចំនួនអ្នកទោសដែលត្រូវសម្លាប់
មានចំនួនពី 6000 ទៅ 7000 នាក់ ។ គួរឲ្យសោកស្ដាយដោយសារ
សព្វថ្ងៃនេះ ត្រូវបានរុះរើផ្ទះល្វែងលើដីលក់ហើយ ។ គាត់ក៏
បន្តថា ពេលដែលដឹង នៅក្នុងឆ្នាំ 1977 ក្នុងមួយលើកៗ អ្នកទោសចំនួន
200 នាក់ត្រូវពួកវាយកទៅសម្លាប់ ។ ពេលសម្លាប់អ្នកទោសទាំង
អស់ពួកវាយកអ្នកទោសពីតំបន់ផ្សេងៗ មកដាក់ជំនួស ។ ក្រោយ
ពីចប់របបគាត់ក៏រួចហើយ ត្រឡប់ទៅមើល ផ្លោះនៅទីតាំងសម្លាប់ ដោយ
ស្គាល់បន្ទាល់របស់គាត់ ស្ទឹង … ។ ទីតាំងសម្លាប់នេះមាន
ឈ្មោះថា ព្រៃត្របែក (គាត់បានប្រាប់ឈ្មោះ) ស្ថិតនៅខាងលិច
គុកទួលស្លែង មានចម្ងាយ 380 ម៉ែត្រ មានទំហំ ទទឹង ប្រវែង 40 ម៉ែត្រ
បណ្ដោយ 400 ម៉ែត្រនៅទល់ជើងភ្នំ ។ ទីតាំងនេះគេសង់កន្លែងចំនួន
រណ្ដៅបានចែក ព្រោះពួកវាសម្លាប់ដាក់រណ្ដៅរាយពាសពេញទី-
តាំងនេះ ក្នុងរណ្ដៅដោយ រណ្ដៅខ្លះ 3 ម៉ែត្រ បួនជ្រុង ខ្លះ 4 ម៉ែត្រ បួនជ្រុង
និងរណ្ដៅខ្លះទៀត 5 ម៉ែត្រ បួនជ្រុង ។ ចំណែករណ្ដៅធំ 8 ម៉ែត្រ បួនជ្រុង
ដោយគាត់បានប្រាប់នោះនៅឆ្នាំ … ត្រឡប់ … ដែលពេលមាន
ព្រោះគ្មានស្ទើរ … ទីតាំងនេះ សព្វថ្ងៃ … ប្រជាជន

ទាំងពាក់ព័ន្ធ បញ្ញាស្រស់ៗ ។ លោកស្មៀនឃុំលេខា ផ្លង់ គាវ៉ិន
បានអោយយើងដឹងថា ដើម្បីការពារសន្ដិសុខនេះ ជាគុកតំបន់ ៣
ហើយនិងរបស់គ្រោះថ្នាក់ពួកខ្មែរក្រហមយកមកដាក់ក្នុងពេលព្រឹក
និងក្នុងពេលយប់ ៗ ។ រួចនាំទៅដាក់ក្នុង ក្រោយហើយលោកតា
លោះពាន លោកសុខ ក្រុមខ្លាយ ប្រធានប្រជុំការពារវត្តត្រពាំង,
លោក ម៉ែន គីមហាល អាយុ 61ឆ្នាំ ជាគ្រូបង្រៀនធ្វើស្រែ, លោក
ង៉ុំ ក៏ង អាយុ 53ឆ្នាំ មុខរបរធ្វើស្រែនិងជាមេក្រុម, លោក
ឡូយ ~~លោក~~ គាលើម គាត្មុនិង អាយុ 56ឆ្នាំ ធ្វើស្រែ, លោក
ផ្លួង គាវ៉ិន អាយុ 51ឆ្នាំ ជាជំនួយការលេខាធិការស្រុកត្រពាំង ប្រធាន
ស្មុហៀនឃុំ, លោក ស៊ុយ កាត់ អាយុ 37ឆ្នាំ ជានាយកសាលា
បឋមសិក្សាឃុំ ត្រពាំង, លោក លឹម ចន្ធី អាយុ 25ឆ្នាំ ជានាយក-
សាលាបឋមសិក្សាឃុំ ត្រពាំង, លោកនាង សា អាយុ 28ឆ្នាំ ជាគ្រូ
បង្រៀនឃុំ ត្រពាំង និងអ្នកភូមិ ប្រុសស្រីចូលរួម ដែលតែងតែមាន
អនលាប្រុះ ស៊ុំ ហ៊ី អាយុ 47ឆ្នាំ, ម៉េង ឈឹម អាយុ 41ឆ្នាំ និង
ការ ហម អាយុ 30ឆ្នាំ ក្នុងការដើរមើលទីតាំងព្រៃតាពុំ ឃុំត្រពាំង
ស្រុកត្រពាំង វត្តត្រពាំង ៗ ដោយពីការសហការគ្នា ថតរូប
និងប្រើម៉ាស៊ីន GPS រួចរាល់ហើយ ក្រុមការងារដើរមើលទីតាំង
រកគ្រឿងប្រាក់ផ្សេងៗ ចិញ្ចៀនលោហៈ ទុកដាក់ ដោយតែងនិង ។

<u>សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន របាយការណ៍លទ្ធផលការងារ</u>

- <u>លទ្ធផលការងារទីវាល</u> :

តាមរយៈការស្រាវជ្រាវលើវត្តត្រពាំង ក្រុមឡូ - ក្រុមខ្លាយ ហើយនិងនេះ
យើងអាចសង្ខេបលទ្ធផល ដូចតទៅ ៖

ក- ការចុះពិនិត្យទីតាំងបរិវេណ ក៏ប្រមូលការសាកសួរ ចាប់ពីថ្នាក់ឃុំ
រួមមានអភិបាលស្រុក-មេឃុំ-មេភូមិ ប្រជាជន និងព្រះសង្ឃគង់នៅ
ក្នុងវត្ត ។

ខ- ពាក់ព័ន្ធនឹងសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គមនៅស្រុកនេះ ពីព្រោះ ក្នុងស្រុកត្រពាំងប្រាសាទ និងបញ្ហាដី ចោរប្លន់ប្រដាប់អាវុធ ៗ ផ្លូវជាតិលេខ 67 ត្រពាំងស្វាយ ថ្ងៃ 5 ឆ្នាំ 1999 ថ្មីៗនេះ មានការប្លន់ប្រដាប់អាវុធ 5-6 នាក់ [illegible] អ្នកដំណើរ យកទ្រព្យសម្បត្តិអ្នកស្រុក ៗ ផ្លូវដីពីខេត្តមកស្រុក [illegible] ពីស្រុក[illegible] ចម្ងាយ 104 គីឡូម៉ែត្រ ផ្លូវ[illegible] ការធ្វើដំណើរ ក្រុមចោរ [illegible] ផ្លូវ [illegible] ៗ

គ- ការស្នើពាក់ព័ន្ធនឹងស្រែចំការ[illegible] ពីដើមប្រពៃណី [illegible] : [illegible] សន្តិសុខ [illegible] ៗ [illegible] ស្រុក [illegible] ស្រុក [illegible] ៗ

ឃ- ផ្លូវគមនាគមន៍ : [illegible] ពីស្រុកទៅស្រុក ពីស្រុកទៅឃុំ [illegible] 30 គីឡូម៉ែត្រ 50 គីឡូម៉ែត្រ [illegible] ៗ

- [illegible] : [illegible] 11 [illegible] ៗ [illegible] ចម្ងាយ 5 គីឡូម៉ែត្រ ពីផ្លូវជាតិលេខ 7 [illegible] សន្តិសុខ ៗ [illegible] , [illegible] , [illegible] ចម្ងាយ 30 ទៅ 50 គីឡូម៉ែត្រ [illegible] សន្តិសុខ ៗ [illegible]

ការបែងចែកលទ្ធផលបានជា២ ជំពូក ។

- <u>លទ្ធផលសម្រេច:</u>

បណ្ដាពុទ្ធ-សាសនាដែលបានចូលមកកម្ពុជា ពីរ ជាតិសាសន៍ លទ្ធផលចំពោះជំនឿទាំងពីរ (គឺ ព្រហ្មញ្ញសាសនា និងពុទ្ធ សាសនា) ដោយសារតែមានលាយឡំ ចម្រុះការគោរពបូជា តាំងពីសម័យដើម ។ ម្យ៉ាងទៀត ដើម្បីពង្រឹងពុទ្ធ សាសនា ត្រូវតែចាក់ឫសនៅក្រោមដី ជាក់ស្ដែងលើជំនឿ ព្រហ្ម-សាសនា ប្រជាជនបានទទួលជំនឿសាសនា បានច្បាស់ ។ ខាងការ ស្ថាបនាសង្ឃ ព្រហ្មញ្ញ ដែលបាន បញ្ចូល ព្រះពុទ្ធរូបច្បាស់លាស់ ដូច្នេះ លើសពីនេះទៅទៀត សាសនាព្រហ្ម ផ្លាស់ប្ដូរ ថាមពល នោះ ដោយសាសនាច្បាស់ ពេលក្រោយ សាសនា បាន ។ ម្យ៉ាងទៀត ដើម្បីជាលើកឡើង ចំពោះសាសន៍ សាងបាយសការ ប្រពៃណី ដែលច្បាស់ពីពុទ្ធ-សាសនា លើ ជនជាតិខ្មែរ-មន ដែលជាលទ្ធផលនោះ ឡើយ ។

ដូច្នេះ ដើម្បីការរៀបចំពង្រឹង ជាការ ត្រួតពិនិត្យ ឡើងវិញ ដោយផ្ទាល់ ដោយសារតែ ! ក្រោមការរៀប ចំ ដូច្នេះ លើកដាក់សាសនាលទ្ធផល ដោយការត្រួតពិនិត្យ ទិសដៅមានចិត្ត ជំនឿ ប្រពៃណី ជំនឿបែបប្រពៃណី ពេលណាដែលមានការ ។ ដូច្នេះ លទ្ធផល សម្រេចបាន ចេញមកពី ការស្រាវជ្រាវ ស្នាដៃ ពុទ្ធសាសនា សាសនា- ការ ជាក់ស្ដែង បាន ផ្សព្វផ្សាយ ។ និងសង្គម សិក្សា មកទៀត ១០០% ហើយ ជាពិសេស ទៅខាងមុខ ។ ~~ ~~

~~ដើម្បីការពារ~~

ប្លង់ទីតាំងនៅក្នុងស្រុកស្ទោង